

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

100 EĞİTİMİN
YÜZYILI

Sayı : E-32661919-610- 230
Konu : Yazılı Soru Önergelerinin Cevabı

23.07.2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

7/45363 GK 171

7/45770 GK 178

7/45858 GK 178

- İlgi :a) 12.06.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1873882 sayılı yazınız.
b) 25.06.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1882751 sayılı yazınız.
c) 25.06.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1882753 sayılı yazınız.

Bakanlığımıza İlgi (a-b-c)'de kayıtlı yazılarla iletilen Uşak Milletvekili Ali KARAOBA'nın 7/45363, Aydın Milletvekili Süleyman BÜLBÜL'ün 7/45770 ile Gaziantep Milletvekili Sevdâ KARACA'nın 7/45858 esas numaralı yazılı soru önermeleri incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler Ek'te sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Yusuf TEKİN
Millî Eğitim Bakanı

Ek: Bilgi (65 Sayfa)

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/45363
GK 171

UŞAK MİLLETVEKİLİ ALİ KARAOBA'NIN 7/45363 ESAS NUMARALI YAZILI SORU
ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığından alınan 48105 sayılı konuya ilişkin yazıları Ek'te yer almaktadır.

Ek: Yazı (54 Sayfa)

T.C.
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU BAŞKANLIĞI
Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı

Sayı : E-57802651-610-48105
Konu : Soru Önergeleri-7/45363

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞINA
(Strateji Geliştirme Başkanlığı)

İlgi : a) 15.06.2026 tarihli ve E-32661919-610-162083413 sayılı yazınız
b) Erzurum Teknik Üniversitesi Rektörlüğünün 23.06.2026 tarihli ve E-66565453-610-2600028311 sayılı yazısı.
c) Atatürk Üniversitesi Rektörlüğünün 14.07.2026 tarihli ve E-24519645-610-2600235676 sayılı yazısı.

Uşak Milletvekili Op. Dr. Ali KARAOBA tarafından verilen 7/45363 esas sayılı Soru Önergisi Kurulumuz Başkanlığınca incelenmiş olup Erzurum Teknik Üniversitesi ile Atatürk Üniversitesi Rektörlüğünün vermiş olduğu bilgiler ve diğer sorulara ilişkin cevaplar ekte sunulmuştur. Bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Naci GÜNDOĞAN
Başkan Vekili

Ek:

- 1 - İlgi (b) yazı (6 Sayfa)
- 2 - İlgi (c) yazı (46 Sayfa)
- 3 - 7/45363 Esas Sayılı Soru Önergisinin Cevabı (1 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 0FEA7BCA-ABD1-487A-8D0D-92F4B92094B9

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/yok-ebys>

Üniversiteler Mah. 1600. Cad. No:10 06800 Bilkent Ankara-Türkiye

Telefon: 0(312) 298 70 00

Faks: 0(312) 266 47 59

KEP Adresi : yok@hs01.kep.tr

Bilgi için: Aslıhan ERDOĞAN

Uzman

T.C.
ERZURUM TEKNİK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Genel Sekreterlik

Sayı : E-66565453-610-2600028311
Konu : Soru Önergeleri-7/45363

23.06.2026

YÜKSEKÖĞRETİM KURULU BAŞKANLIĞINA
(Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı)

İlgi : Yükseköğretim Kurulu Başkanlığının (Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı)
16.06.2026 tarihli ve E-57802651-610-41710 sayılı yazısı.

Uşak Milletvekili Op. Dr. Ali KARAOBA tarafından verilen 7/45363 esas numaralı yazılı soru önergesinin 1. 2. 3. 4. 7. 8. 9. 10. 11. 12. sorularına verilecek cevaplara esas teşkil etmek üzere istenen bilgiler düzenlenerek soruonergesi@yok.gov.tr adresine iletilmiş ve bir nüshası Ek'te sunulmuştur. Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Bülent ÇAKMAK
Rektör

Ek: Soru Önergesine Verilen Cevaplar

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: UTEAATE

Belge Takip Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/erzurum-teknik-universitesi-ebys>

Adres: Ömer Nasuhi Bilmen Mah. Farabi Bulvarı No:12 25100 Yakutiye/ERZURUM

Bilgi için :

Hülya Karaca
Genel Sekreterlik Şube
Müdürü
(0 442) 4445388 - 1007

Telefon No: (0 442) 4445388 - 1007
e-Posta: genelsekreterlik@erzurum.edu.tr
Kep Adresi: ctu@hs01.kep.tr

Faks No: (0 442) 2329002
İnternet Adresi:

Telefon No:
Direkt Hat:

7/45363 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP

Erzurum Teknik Üniversitesi – Engelli Öğrenci Birimi Koordinatörlüğü

Uşak Milletvekili Op. Dr. Ali KARAOBA tarafından verilen 7/45363 esas numaralı yazılı soru önergesinde yer alan ve Üniversitemizi ilgilendiren maddelere ilişkin cevaplarımız, 2020-2026 dönemi esas alınarak aşağıda madde madde sunulmuştur.

1. Madde – Engelli ve özel gereksinimli bireylere yönelik faaliyet, proje, program, etkinlik ve kurumsal düzenlemeler

Üniversitemiz Engelli Öğrenci Birimi Koordinatörlüğü tarafından söz konusu dönemde yürütülen başlıca çalışmalar şunlardır:

- Farkındalık eğitimi: 27 Ekim 2025 tarihinde öğrenciler ile akademik ve idari personele yönelik “Engelsiz Uçuş” semineri düzenlenmiştir. Söz konusu seminer MEB bünyesinde çalışan görme engelli PDR uzmanı tarafından verilmiştir. Seminer öncesi ve sonrası uygulanan ölçümlerde katılımcıların farkındalık düzeyi 3,84’ten 4,37’ye yükselmiş; bu artış istatistiksel olarak anlamlı ($p < 0,001$) bulunmuştur. (Koordinatörlük yazısı: E-62677840-051.05-2500044245, 21.10.2025.)
- Engelli Haftası etkinliği: 11 Aralık 2025 tarihinde, ETÜ Çocuk Kulübü ve Vizyoner Gençlik Kulübü iş birliğiyle ildeki Görme Engelliler İlkokulu ve Ortaokulunda “Eğlence Maratonu” başlıklı sosyal farkındalık etkinliği gerçekleştirilmiştir. Kızılay ve ilgili sivil toplum kuruluşlarının paydaşlığında Görme Engelliler İlkokulu/Ortaokulu ziyaret edilerek üniversite öğrencileri ile engelli çocuklar ortak etkinliklerde buluşturulmuştur. (Koordinatörlük yazısı: E-62677840-821-2500050833, 03.12.2025.)
- Erken dönem etkinlikleri (2021-2022): 3 Aralık 2021 tarihinde Dünya Engelliler Günü münasebetiyle engelli öğrenci ve personele yönelik istişare toplantısı; 26 Mayıs 2022 tarihinde Erzurum Yeni Medya iş birliğiyle “Herkes İçin Engelsiz Bahar Şenliği” düzenlenmiştir. (Kaynak: 2021 Yılı İdare Faaliyet Raporu.)
- Fırsat eşitliği paneli (2024): 16 Mayıs 2024 tarihinde Prof. Dr. Muammer Yaylalı Konferans Salonunda düzenlenen “Çalışma Hayatında Fırsat Eşitliği” panelinde, Engelli Öğrenci Birimi Koordinatörü tarafından “Eğitim ve Çalışma Hayatında Engelleri Kaldırmak: Engelsiz Kariyer” başlıklı sunum yapılarak engelli bireylerin eğitim ve istihdam süreçlerinde karşılaştığı engeller ele alınmıştır.
- Kurumsal düzenlemeler: Engelli Öğrenci Birimi Yönetim Kurulu kararlarıyla tüm akademik/idari personelin uygun ders ve sınav uyarlamaları konusunda bilgilendirilmesi, her fakülteye engelli öğrenci danışmanı atanması, oryantasyon programlarına Birimin dâhil edilmesi ve bir engelli öğrenci temsilcisinin belirlenmesi kararlaştırılmıştır. (Engelli Öğrenci Birimi Yönetim Kurulu, Toplantı No 1, Karar No 01/01-01/05, 07.05.2025.)
- Planlama: 2025-2026 dönemi yol haritası ve stratejik hedeflerin belirlenmesi amacıyla Koordinatörlük bünyesinde faaliyet planlama toplantısı yapılmış, “Engelli Hakları Ulusal Eylem Planı” çerçevesinde değerlendirme gerçekleştirilmiştir. (Koordinatörlük yazısı: E-62677840-050.02-2500046245, 12.01.2026.)

2. Madde – Koordinasyon birimi, personel sayısı ve faaliyet raporu

Engelli bireylere yönelik koordinasyon, Üniversitemizde Engelli Öğrenci Birimi Koordinatörlüğü aracılığıyla yürütülmektedir. Birim; bir Koordinatör (öğretim üyesi), Rektör Yardımcısı başkanlığındaki Yönetim Kurulu üyeleri ve sınav/erişim süreçlerinde görev alan İŞKUR Kısmi Zamanlı Öğrenci Çalıştırma Programı kapsamındaki destek personelinden oluşmaktadır.

Faaliyet raporu hususunda; Koordinatörlüğümüzce dönem faaliyetlerini kapsayan bir Engelli Öğrenci Birimi Faaliyet Raporu hazırlanmış olup, rapor Üniversitemizin kurumsal iç raporlama süreci kapsamında düzenlenmektedir. Raporun kurumsal web sayfası üzerinden kamuoyuyla paylaşılmasına yönelik çalışmalar, yeni oluşturulan "Engelli Öğrenci Birimi Koordinatörlüğü" web sayfası kapsamında sürdürülmektedir. (Web sayfası talebi: E-62677840-811-2500046243, 04.11.2025.)

3. Madde – Kampüste erişilebilirlik kapsamında yapılan fiziki düzenlemeler

YÖK Engelsiz Üniversite Ödülleri "Mekânda Erişilebilirlik (Turuncu Bayrak)" kapsamında; 2021 yılında Rektörlük, Kütüphane, Fen Fakültesi, Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi ile Spor Bilimleri Fakültesi binaları ödüle layık görülmüş; 2022 yılında ise Edebiyat Fakültesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Yaşam Merkezi 1 ve Yaşam Merkezi 2 binalarıyla 4 bayrak daha alınmıştır. (Kaynak: 2021 Yılı İdare Faaliyet Raporu.) İlerleyen dönemde, YÖK erişilebilirlik kriterlerindeki güncellemeler doğrultusunda binaların yeniden değerlendirilmesi gündeme gelmiş; bu kapsamda 2027 yılında yerleşkedeki tüm binaların güncel kriterlere göre ihtiyaç analizinin yapılması için komisyonlar kurulması planlanmaktadır.

Ayrıca Koordinatörlüğümüzce hazırlanan kampüs erişilebilirlik durum raporunda; engelli öğrencilerin yoğun kullandığı "Fakülte Binaları – Merkezi Yemekhane – Yaşam Merkezi 2" hattı "Öncelikli Güvenli Yaşam Koridoru" olarak belirlenmiş ve ana kapı yaya girişi, Rektörlük engelli otoparkı bağlantısı, İİBF ve Mühendislik Fakültesi önündeki duraklar ile orta refüjlerde rampa düzenlemeleri, görme engelliler için kesintisiz kılavuz yol (hissedilebilir yüzey) ve kritik yaya geçitlerinde sesli sinyalizasyon ihtiyaçları tespit edilerek gereği için ilgili daire başkanlıklarına iletilmiştir. (Erişilebilirlik durum raporu ve talep yazıları: E-62677840-755.03-2500049812, 27.11.2025 ve E-62677840-719-2500049829, 27.11.2025.)

4. Madde – Engel gruplarına yönelik akademik uyarlamalar

Engelli öğrencilerin eğitime erişiminde fırsat eşitliğini sağlamak amacıyla "Engelli Öğrenci Eğitim ve Sınav Uyarlama Yönergesi" yürürlükte olup, her eğitim-öğretim yılı başında ilgili yönerge ve uyarlama formları tüm akademik danışmanlara resmî yazı/kurumsal e-posta ile iletilmektedir. Öğrencilerin ihtiyaçları (ek süre, ayrı sınav salonu, materyal uyarlaması, sınav yeri değişikliği vb.) danışmanlar aracılığıyla takip edilmektedir. (Danışman bilgilendirme yazısı: E-62677840-805.01-2500047354, 12.11.2025.) Uygulanan başlıca uyarlamalar:

- İşitme engeli: Dinleme sınavlarında öğrencinin işitme cihazıyla uyumlu bireysel uygulama, ders materyallerinin ses dosyaları ve transkriptleriyle önceden paylaşılması, altyazı/transkript destekli içerikler.
- Görme engeli / az görme: Sınav ve ders materyallerinde punto büyütme, okuyucu asistan (araştırma görevlisi) desteği.

- Fiziksel/ortopedik engel: Ek süre, ayrı salon, yüksekliği ayarlanabilir uygun çalışma masası tahsis; yazma/işaretleme güçlüğü bulunan öğrenciler için sınavda yazıcı/işaretleme destek personeli görevlendirilmesi. (Bireysel uyarılma ve sınav destek yazıları: E-62677840-100-2500053428, 17.12.2025 ve E-62677840-700-2500054583, 24.12.2025.)
- Değerlendirme: Spor Bilimleri Fakültesinde uygulamalı sınavların engel durumuna göre modifiye edilmesi, engelli öğrencilerin çan eğrisinden etkilenmemesi için ayrı değerlendirme uygulaması ve özel yetenek sınavında engelli adaylara kontenjan ayrılması.

7. Madde – İl Millî Eğitim Müdürlüğü ile yürütülen ortak çalışmalar

Söz konusu dönemde, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı Görme Engelliler İlkokulu ve Ortaokulu ile öğrenci kulüplerimiz aracılığıyla farkındalık ve sosyal entegrasyon etkinlikleri yürütülmüştür.

8. Madde – Spor tesisleri ve kış sporlarına erişim

Üniversitemiz, Yükseköğretim Kurulu tarafından yürütülen “Spor Dostu Kampüs” programının 2026 yılı değerlendirmesinde Türkiye genelinde ikinci sırada yer almıştır. Program kapsamında üniversiteler; spor vizyonu ve kurumsal strateji, spor altyapısı ve tesis güvenliği, öğrenci kulüplerinin etkinliği, bağımlılıkla mücadele ve engelli bireylere yönelik erişilebilirlik uygulamaları başta olmak üzere toplam 45 kriter üzerinden değerlendirilmiş olup, engelli bireylere yönelik erişilebilirlik bu değerlendirme kriterlerinden biridir. Elde edilen bu derece, Üniversitemizin spor altyapısı ile erişilebilirlik uygulamalarının ulusal düzeyde değerlendirilerek tescillenmesi bakımından önem taşımaktadır. (Kurumsal İletişim ve Tanıtım Direktörlüğü duyurusu, 17.06.2026; ödül belgesi Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesinde düzenlenen törende Rektörlüğümüze takdim edilmiştir.)

Spor Bilimleri Fakültemizde ise engelli öğrenciler için uygulamalı sınavların engel durumuna göre uyarlanması, okuyucu asistan desteği, ek süre ve özel yetenek sınavında engelli adaylara kontenjan ayrılması gibi pozitif düzenlemeler uygulanmaktadır.

Bununla birlikte, engelli öğrencilerin özellikle kayak, buz sporları ve uyarlanmış (paralimpik) kış sporları faaliyetlerine erişimine yönelik müstakil bir programın oluşturulması; Erzurum'un kış sporları merkezi konumu dikkate alınarak, ilgili tesis ve spor federasyonlarıyla iş birliği içinde 2026 dönemi hedefleri arasına alınmıştır.

9. Madde – İstihdam edilebilirlik: mesleki eğitim, kariyer, staj, sertifika ve işveren iş birliği

Engelli bireylerin istihdam edilebilirliğine yönelik somut çalışmalar yürütülmüştür. 2 Aralık 2022 tarihinde, Engelli Öğrenci Birimi ile Kariyer Planlama ve Araştırma Merkezi (KARPAM) iş birliğinde, Erzurum İŞKUR İş Kulübü protokolü kapsamında iş kulübü eğitimi gerçekleştirilmiştir. (Kaynak: 2021 Yılı İdare Faaliyet Raporu.) Ayrıca 16 Mayıs 2024 tarihli “Çalışma Hayatında Fırsat Eşitliği” panelinde, Engelli Öğrenci Birimi Koordinatörünün “Engelsiz Kariyer” başlıklı sunumuyla engelli bireylerin istihdam süreçleri ele alınmıştır.

Bunlara ek olarak KARPAM bünyesinde engelli öğrencilere yönelik "İşe Hazırlık Eğitimi" planlanmıştır; katılım analizleri doğrultusunda içeriğin öğrenci beklentilerine göre revize edilmesi kararlaştırılmıştır. Koordinatörlüğümüzce yürütülen mezun izleme çalışmalarında, takip edilebilen örneklem içinde mezunların önemli bölümünün kamu ve özel sektörde nitelikli işlerde (mühendislik, öğretmenlik, girişimcilik vb.) istihdam edildiği görülmüştür.

10. Madde – TÜBİTAK, Erasmus+, AB fonları ve benzeri projeler

"TÜBİTAK 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı" kapsamında desteklenmeye hak kazanan "Engelli Bakım ve Rehabilitasyon Merkezleri İçin Afet Yönetimi ve Güvenli Tahliye Stratejileri" başlıklı proje çerçevesinde, Üniversitemiz Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü öğrencisi tarafından 17 Kasım 2025 tarihinde Erzurum Engelsiz Yaşam Merkezinde bakım personeline yönelik tahliye eğitimi gerçekleştirilmiştir. Projenin çıktısı; özel gereksinimli bireylerin afet ve acil durumlarda güvenli tahliyesine ilişkin personelin bilgi düzeyinin ve farkındalığının artırılması ile engel türüne göre (hareket, görme, işitme, zihinsel/bilişsel) tahliye stratejisi ve triyaj modellerinin uygulamalı olarak aktarılmasıdır.

Ayrıca fakültelerimiz bünyesinde engellilik alanına katkı sunan akademik çalışmalar üretilmektedir; nörogelişimsel durumlar (otizm, DEHB), serebral palsi ve inme sonrası rehabilitasyon ile görme engelliler için derin öğrenme tabanlı sınıflandırma sistemleri bu çalışmalar arasındadır.

11. Madde – Dijital erişilebilirlik (web siteleri, öğrenci bilgi sistemi, uzaktan eğitim, kurumsal platformlar)

21.06.2025 tarihli ve 32933 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2025/10 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi kapsamında Üniversitemizde, beş asıl ve üç yedek üyeden oluşan "Web Siteleri ve Mobil Uygulamaların Erişilebilirliği İnceleme Komisyonu" kurulmuştur (kuruluş onayı: E-89982074-050.06.01-2600013372, 19.03.2026). Komisyon, 7 Nisan 2026 tarihli toplantısında Üniversitemiz kurumsal web sitesini WCAG 2.2 erişilebilirlik standartları açısından değerlendirmiş; değerlendirmede uluslararası kabul gören WAVE (WebAIM) aracıyla teknik analiz yapılmış, görme engelli kullanıcıların ekran okuyucu yazılımlarıyla deneyim testleri ve manuel kontroller gerçekleştirilmiştir. Bu doğrultuda, üniversitemiz web sitesinin erişilebilirlik standartlarına sahip olduğu hükmüne varılarak; ilgili kurum ve kuruluşlara "Erişilebilirlik Logosu" kullanımı için resmi başvuruda bulunulması oy birliği ile kararlaştırılmıştır.

12. Madde – Tespit edilen başlıca sorunlar ve 2026 ve sonrasına yönelik planlama

Erzurum'un ağır kış koşulları dikkate alındığında tespit edilen başlıca sorunlar; fiziksel zemin işaretlerinin (kılavuz çizgilerin) kar altında işlevini yitirebilmesi, kampüs içi güvenli erişimde rampa/orta refüj eksiklikleri, bina bazlı erişilebilirlik kriterlerinin tüm yerleşkeye yaygınlaştırılması ihtiyacıdır.

Bu sorunlara yönelik 2026 ve sonrası için planlanan çalışmalar:

- Öğrenci geri bildirimlerinde fiziksel düzenleme eksikliği devam ediyor. Tüm binaların güncel YÖK kriterlerine göre ihtiyaç analizinin yapılması için komisyonların kurulması.

- Kış şartlarına dayanıklı akıllı kampüs çözümleri: konum tabanlı sesli bilgilendirme (Beacon) ve noktasal tanımlama (NFC) teknolojilerinin bina giriş ve duraklarda kullanılması.
- Memnuniyet anketinin tüm fakültelere yaygınlaştırılması. Danışman raporlaması henüz sistematik hale getirilmedi. Dönem başlarında danışmanlarla toplantı yapılması planlanıyor.

Bu çerçevede Üniversitemiz, engelli bireylerin yükseköğretime erişimi, kampüs yaşamına katılımı, kış koşullarında güvenli hareketliliği ve mezuniyet sonrası istihdamı bakımından çalışmalarını ilgili kamu kurumlarıyla eş güdüm içinde sürdürmeye devam edecektir.

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Yazı İşleri Müdürlüğü

Sayı : E-24519645-610-2600235676
Konu : Soru Önergeleri-7/45363

ACELE
14.07.2026

YÜKSEKÖĞRETİM KURULU BAŞKANLIĞINA
(Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı)

İlgi : 16.06.2026 tarihli ve E-57802651-610-41710 sayılı belge.

İlgi yazınız gereği; Uşak Milletvekili Op.Dr. Ali KARAOBA tarafından verilen 7/45363 esas numaralı yazılı soru önergesi kapsamında istenilen bilgilere ilişkin Üniversitemiz Engelli, Yaşlı ve Gazi Araştırma ve Geliştirme Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürlüğünün düzenlemiş olduğu cevap yazısı Ek'te sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof.Dr. Ahmet HACİMÜFTÜOĞLU
Rektör

Ek : 13.07.2026 tarihli ve E-4631797-000-2600235641 sayılı belge

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 17d19156-c00c-40da-a607-54aafbcce1c4

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ataturk-universitesi-ebys>

Atatürk Üniversitesi Rektörlüğü 25240 Erzurum

Tel: +90 442 2311608

Elektronik Ağ: www.atauni.edu.tr

Kep Adresi: atauni@hs01.kep.tr

Bilgi: Murat BEKTAS
Faks: +90 442 2361014
E-Posta: yaziisleri@atauni.edu.tr

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Engelli, Yaşlı ve Gazi Araştırma ve Mükemmeliyet
Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürlüğü

Sayı : E-46631797-000-2600235641
Konu : Soru Önergeleri-7/45363

13.07.2026

GENEL SEKRETERLİK MAKAMINA

İlgi : 16.06.2026 tarihli ve E-57802651-610-41710 sayılı belge.

Uşak Milletvekili Op. Dr. Ali KARAOBA tarafından verilen 7/45363 esas numaralı yazılı soru önergesinin ilgili sorularına verilen cevaplar ekte sunulmuştur.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Prof.Dr. Elif ORAL AHISKALIOĞLU
Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürü

Ek :

- 1 - Cevaplar word belgesi
- 2 - Cevaplar PDF belgesi

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 5a39a9fd-23cb-4a04-9676-8394faa4c858

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ataturk-universitesi-ebys>

Atatürk Üniversitesi Kampüsü Sağlık Hizmetleri Meslek
Yüksekokulu Binası Yakutiye/Erzurum
Tel: +90 442 2315857
Elektronik Ağ: <http://www.atauni.edu.tr/#!birim=engelli-yasi-gazi-arastirma-uygulama-merkezi>
Kep Adresi: atauni@hs01.kep.tr

Bilgi: Elif ORAL AHISKALIOĞLU
Faks: +90 442 2315891

Cevap – 1:

Özel eğitim Bölümümüz bünyesinde her yıl düzenli olarak 3 Aralık Dünya Engelliler Günü ve Nisan Ayı Otizm Farkındalık Ayı kapsamında farkındalık artırıcı etkinlikler ve paneller düzenlenmektedir. Ayrıca fakültemiz bünyesinde aktif olan Özel Eğitim Kulübü, özel eğitim farkındalığını yaygınlaştırmak amacıyla yıl boyunca çeşitli sosyal, kültürel ve eğitsel faaliyetler yürütmeye devam etmektedir. Bölümümüz öğretim üyelerince yürütülen ulusal ve uluslararası bilimsel projeler ise Soru 10 altında detaylandırılmıştır.

Kapsayıcı Sempozyumlar: Her yıl Engelliler Haftası kapsamında "Sıfır Noktasında Yeni Başlangıçlara Merhaba" gibi geniş katılımlı sempozyumlar düzenlenmektedir.

Sosyal Duyarlılık Projeleri: Üniversite bünyesindeki Toplumsal Duyarlılık Projeleri Uygulama ve Araştırma Merkezi (TDM) desteğiyle yerel özel eğitim okullarına yönelik spor, eğitim ve entegrasyon projeleri fonlanmaktadır.

Mevzuat Altyapısı: Tüm süreçler, YÖK standartlarına ve 5378 sayılı Engelliler Kanunu'na tam uyumlu olarak hazırlanan resmî Atatürk Üniversitesi Engelli Öğrenci Birimi Yönergesi çerçevesinde yürütülmektedir.

Akademik Çalışmalar: 2003 yılında İstanbul'da düzenlenen *II. International Symposium for Street Furniture & Fair* kapsamında Prof. Dr. Hasan Yılmaz, Prof. Dr. Işık Sezen, Prof. Dr. Faris Karahan ve Prof. Dr. Neslihan Demircan tarafından "*Accessibility Concept for Handicapped in Environmental Urban Design*" (Çevresel Kentsel Tasarımda Engelliler İçin Erişilebilirlik Kavramı) başlıklı tam metin bildiri sunulurken bu alandaki akademik vizyon çok önceden ortaya konmuştur. Benzer şekilde, 2006 yılındaki Kent ve Sağlık Sempozyumu'nda (Bursa) engellilerin açık yeşil alanları kullanım yeterliliği üzerine bölüm öğretim üyelerimiz tarafından "*Erzurum Kenti Açık-Yeşil Alanların Fiziksel Engelliler Kullanımı Yönünden Yeterliliğinin Belirlenmesi*" ve "*Kent Açık-Yeşil Alanlarına Fiziksel Engellilerin Erişimi; Erzurum ve Tokat Kent Örnekleri*" başlıklı bildiriler sunulmuştur.

• **Yayınlar ve BAP Projeleri (2024-2025):** Prof. Dr. M. Akif Irmak ve E. Kırmızıbayrak tarafından kaleme alınan ve 2024 yılında yayımlanan uluslararası kitapta; Erzurum tarihi

• **Lisansüstü Tezler:** Soru önergesinde yer alan dezavantajlı grupların mekân kullanım taleplerinin bilimsel olarak dikkate alınması hedefine uygun olarak; Prof. Dr. M. Akif Irmak'ın danışmanlığında tamamlanan, yaşlı bireylerin huzurevlerindeki peyzaj taleplerini evrensel tasarım ilkesiyle ele alan *"Yaşlı Bakım ve Huzur Evlerinde Peyzaj Taleplerinin Belirlenmesi"* (2019) başlıklı yüksek lisans tezi ve Dr. Öğr. Üyesi Cihad Bilge tarafından Sivas kenti yaya yollarının fiziksel engelli kullanımına yönelik hazırlanan (2019) tez çalışmaları, toplumsal kapsayıcılık hedeflerinin lisansüstü eğitime ve kanıta dayalı çözümlere dönüştürüldüğünü göstermektedir.

Koordinasyon Birimi: Süreçler doğrudan Rektör Yardımcılığına bağlı Engelli Öğrenci Birimi Koordinatörlüğü tarafından organize edilmektedir.

Cevap -3 :

Üniversitemiz Merkez, Yoncalık ve ilçelerdeki yerleşkelerinde bahse konu yıllar arasında herhangi bir yeni yapı inşa edilmemiş olup, yakın tarihte projelendirilerek inşaatı tamamlanan yapılar TS9111 standartı tasarım ilkeleri dikkate alınarak tasarlanmıştır. Daha eski yapılarda ise bina içi ve dışında erişilebilirlik standartlarına uygun rampalar ile asansörlerin montajı yapılarak binanın tamamına kesintisiz erişimi sağlanmıştır.

Atatürk Üniversitesinde erişilebilirlik kapsamında;

- engelli rampaları,
- erişilebilir bina girişleri,
- asansörler,
- erişilebilir tuvaletler,
- otopark düzenlemeleri,
- hissedilebilir yüzey uygulamaları,
- yönlendirme levhaları

gibi fiziksel erişilebilirlik çalışmaları bulunmaktadır.

YÖK Engelsiz Üniversite Ödülleri kapsamında Mekânda Erişilebilirlik (Turuncu Bayrak) ve Eğitimde Erişilebilirlik (Yeşil Bayrak) alanlarında ödül alan binalardan bazıları şunlardır: Mimarlık ve Tasarım Fakültesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, İletişim Fakültesi, Ziraat Fakültesi, Uygulamalı Bilimler Fakültesi, Yabancı Diller Yüksekokulu, Horasan Meslek Yüksekokulu, Oltu Meslek Yüksekokulu.

Özellikle güzel sanatlar Bölümümüzde bina girişlerinde ve koridorlarda yer alan şeritli yollar, görme engelli bireylerin güvenli ve bağımsız şekilde hareket etmelerini sağlamak amacıyla düzenlenmiştir. Bu uygulama, dezavantajlı gruplar için erişilebilirlik standartlarına uygun olarak tasarlanmıştır.

Akademik düzeyde katkı sunulan kurumsal bir faaliyet olarak; 15-16 Haziran 2026 tarihlerinde Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Türkiye Engelsiz Bilişim Platformu iş birliğinde yürütülen Erişilebilir Kütüphane Çalıştayı'nda, özel eğitim bölümü akademisyenleri hem düzenleme kurulunda hem de bilim kurulunda aktif olarak yer almış; çalıştayı planlamasını ve kurumsal iş birliğini bizzat sağlamıştır.

Cevap -4 :-

Özel eğitim bölümünde öğrenim gören özel gereksinimli öğrencilerimizin eğitim hakkından eşit derecede yararlanabilmesi adına bireysel ihtiyaçlara yönelik şu dinamik uyarlamalar yapılmaktadır:

- Görme Yetersizliği Olan Öğrencimiz İçin: Şu an 3. sınıfa geçmiş olan ve görme yetisini büyük oranda kaybetmiş öğretmen adayımız için son iki yıldır teorik ders içerikleri hem görsel hem de işitsel olarak, çoklu duyu organlarına hitap edecek biçimde planlanmaktadır. Tüm sınıfa bütüncül olarak hitap etmek için örnek olay örgülerinin betimlemesi yapılmaktadır. Sınavlarda ise öğrencimize okutman desteği sağlanmakta, talebi doğrultusunda esnek zaman tanınmakta ve büyük puntolu sınav çıktısı seçeneği sunulmaktadır.
- Geçici Ortopedik Yetersizlik Durumu İçin: Dönem içinde ön çapraz bağları kopan bir öğrencimizin eğitiminin kesintiye uğramaması adına, 2 haftalık tedavi sürecinde fiziki dersler eş zamanlı olarak online (kamera açılarak) evine ulaştırılmış ve öğrencimizin derslerinden geri kalmaması sağlanmıştır.
- İşitme Yetersizliği Olan Öğrencimiz İçin: Bu yıl mezun olup öğretmenliğe adım atan, bir kulağında işitme kaybı bulunan öğrencimiz için sesin yankı yapmasını önleyecek sınıf-ortam düzenlemeleri yapılmış ve derslerde kullanılan videolara altyazı desteği eklenmiştir.
- Peyzaj Mimarlığı Bölümü lisans eğitim planında yer alan "**Peyzaj Tasarımda Erişilebilirlik**", "**Peyzaj Tasarımda Ergonomi**" ve lisansüstü düzeydeki "**Kentsel Ergonomi ve Engelsiz Peyzaj**" dersleriyle evrensel tasarım bilinci teorik olarak verilmektedir. Bu teori, bölümün temel pratiğini oluşturan **MPM301/MPM302 Peyzaj Stüdyo**, **MPM303/MPM304 Peyzaj Konstrüksiyonu**, **MPM401 Planlama Stüdyosu** ve **MPM402 Bitirme Projesi** gibi zorunlu derslerde; engelli rampa eğimleri, hissedilebilir yüzeyler ve donatı ergonomisi gibi parametrelerin tasarım kriteri olarak uygulanması şartıyla bütünüyle engelsiz mekân tasarım ilkelerine göre yönlendirilmektedir.

Akademik Uyarlamalar (Engel Gruplarına Göre)

Atatürk Üniversitesinde YÖK Engelli Öğrenci Komisyonu uygulamaları doğrultusunda ihtiyaç duyan öğrencilere;

- sınavlarda ek süre verilmesi,
- uygun sınav salonu tahsisi,
- okuyucu veya işaretleyici desteği,

- büyük puntolu sınav evrakı hazırlanması,
- ders materyallerinin erişilebilir biçimde sunulması,
- ders devamı ve uygulamalarda bireysel uyarlamalar yapılması

gibi akademik destekler sağlanabilmektedir.

Cevap – 5 -6:

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'mızda 2016-2017 eğitim öğretim yılından itibaren uygulanmaya başlanan engelli öğrenci kontenjanı kapsamında 1 (bir) öğrenci (görme engelli) öğrenim görmüş olup normal süre içerisinde eğitimini tamamlayarak 2021 yılında mezun olmuştur. Artvin ilinde Milli Eğitim'e bağlı bir okulda müzik öğretmenliği yapmaktadır.

özel gereksinimi olan bireyler için hem yönetmelik bazında hem de uygulamaya dönük girişimler bulunmaktadır. Engelli öğrencilere yönelik üniversitemizde engelli öğrenci birimi bulunmaktadır (bkz. <https://eob.atauni.edu.tr/>). Bu birim engelli öğrencilerin, diğer öğrencilerle eşit şartlarda beslenme, barınma, akademik ve sosyal ihtiyaçlarının giderilmesi ve engelli öğrenci farkındalığı oluşturmak için çalışmalar yürütmektedir (<https://eob.atauni.edu.tr/vizyonmisyon/>). "Engelli Öğrenci Eğitim Öğretim ve Sınav Uygulama Esasları" ile engelli öğrencilerimizin özel durumları dikkate alınarak fırsat eşitliği temelinde ders ve sınav ortamlarının oluşturulması amaçlanmaktadır

Özel eğitim bünyesinde aktif olarak öğrenim gören 2 engelli öğrencimiz bulunmakta iken, bu öğrencilerden bir tanesi bu yıl başarıyla mezun olmuştur.

Engelli Öğrenci Sayısı:

Birim Adı	Sayı
Açık ve Uzaktan Öğretim Fakültesi	7339
Adalet Meslek Yüksekokulu	1
Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Enstitüsü	1
Edebiyat Fakültesi	12
Fen Bilimleri Enstitüsü	1

Güzel Sanatlar Fakültesi	2
Horasan Meslek Yüksekokulu	1
Hukuk Fakültesi	1
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	4
İlahiyat Fakültesi	5
İletişim Fakültesi	6
Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi	3
Mimarlık ve Tasarım Fakültesi	1
Mühendislik Fakültesi	3
Oltu Meslek Yüksekokulu	1
Sağlık Bilimleri Enstitüsü	1
Sağlık Bilimleri Fakültesi	2
Sosyal Bilimler Enstitüsü	10
Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu	2
Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu	3
Tıp Fakültesi	1
Turizm Fakültesi	2
Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü	2
Ziraat Fakültesi	3
Toplam	7407

Engelli Personel Sayısı:

Mimarlık ve Tasarım Fakültesi'nde görev yapmakta olan 1 adet engelli personel vardır.

Cevap – 7:

Bu hedeflere doğrudan yanıt niteliğinde olmak üzere; 2022-2023 yılları arasında Erzurum İl Millî Eğitim Müdürlüğü yürütücülüğünde hayata geçirilen "**Özel Gereksinimli Hayata Destek**" projesi, **TÜBİTAK 4008 - Özel Gereksinimli Bireylere Yönelik Kapsayıcı Toplum Uygulamaları** destek programı kapsamında başarıyla gerçekleştirilmiştir. Özel gereksinimli bireylerin sosyal çevreyle bütünleşmesini, yaşam becerileri kazanmasını ve aktif yaşama katılımını hedefleyen bu projede, bölüm öğretim üyelerimizden Prof. Dr. Faris Karahan "danışman/uzman" sıfatıyla kurumsal bilimsel katkı sağlamıştır. Prof. Dr. Faris Karahan sakinşehir Uzundere, Tortum ve Narman ilçelerinde yer alan doğal ve kültürel kaynak değerleri (Torutm Şelalesi, Narman Peribacaları, Yedigöller, Tortum Gölü, Öş ve Haho Manastırlarının rekreasyonel değeri ve kırsal kalkınmaya yönelik etkileri ile ilgili olarak özel gereksinimli öğrencileri bilgilendirmiştir.

Yükseköğretime Geçiş Rehberliği: Engelli adayların kampüsü tanınması, yetenek sınavlarına hazırlık aşamalarında rehberlik alması için İL MEM ile ortak tanıtım günleri düzenlenmektedir. Özel Eğitim Stajları: Eğitim ve Sağlık Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin İL MEM'e bağlı özel eğitim okullarında uygulamalı eğitim alması sağlanarak karşılıklı uzmanlık paylaşımı yapılmaktadır.

Cevap – 8:

Spor, Engel Tanımaz" Girişimi: Kampüs içindeki tesislerin engelli sporculara uygun hale getirilmesi için özel ekipmanlar tedarik edilmiş ve Palandöken Özel Eğitim Meslek Lisesi öğrencileriyle entegre kış sporları etkinlikleri yapılmıştır.

ATAKIŞPARK Entegrasyonu: Yeni açılan kampüs içi kayak ve rekreasyon alanı ATAKIŞPARK'ta özel gereksinimli öğrencilerin güvenli kızak ve kış etkinliklerine katılımı teşvik edilmektedir. 2028 Avrupa Üniversiteler Kış Oyunları (EUSA): Erzurum'un ev sahipliği yapacağı 2028 EUSA Kış Oyunları hazırlık protokollerinde, kış sporları altyapısının kapsayıcı ve parakış sporlarına uyarlanabilir olması stratejik öncelik olarak belirlenmiştir.

Cevap – 9:

Engelli İş Koçluğu: Erzurum İŞKUR İl Müdürlüğü ile koordineli olarak yürütülen iş birlikleri sayesinde, mezuniyet aşamasındaki öğrencilere yönelik engelli kontenjanı takipleri ve doğrudan işveren eşleştirmeleri yapılmaktadır.

Mesleki Eğitim: Sürekli Eğitim Merkezi (ATASEM) üzerinden özel gereksinimli bireylerin istihdamını kolaylaştıracak dijital yetkinlik ve sertifika programları sunulmaktadır.

Atatürk Üniversitesi Kariyer Planlama ve Mezun İzleme Uygulama ve Araştırma Merkezi bünyesinde Ulusal Staj Programı, Kariyer Danışmanlığı, Kariyer Fuarları ve çeşitli eğitim ve etkinlikler gerçekleştirilmektedir. Ancak bu faaliyetler kapsamında engelli öğrenciler ayrıştirilmamaktadır. Engelli öğrenciler de diğer öğrenciler ile birlikte etkinliklerimize katılım göstermektedir.

Cevap – 10:

Engelli Takip ve Yönetim Sistemi: Açıköğretim sistemindeki dezavantajlı öğrencilerin akademik gelişimlerini, sorunlarını ve taleplerini anlık olarak izleyen BAP destekli "Engelli Takip ve Yönetim Sistemi" projesi geliştirilmiş ve başarıyla uygulanmıştır.

Kış Sporları Araştırmaları: Kış Sporları ve Spor Bilimleri Enstitüsü bünyesinde, dezavantajlı grupların fiziksel aktivite ve kış sporlarına adaptasyonunu inceleyen lisansüstü tez çalışmaları fonlanmaktadır.

Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü:

Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı öğretim elemanları, engelli bireylerin eğitime, sanata ve toplumsal yaşama katılımlarını desteklemeye yönelik ulusal destek programları ile üniversite destekli bilimsel araştırma ve sosyal sorumluluk projelerinde aktif görev almaktadır. Bu kapsamda TÜBİTAK 4008 Programı, Atatürk Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi (BAP) ve Atatürk Üniversitesi Toplumsal Duyarlılık Projeleri Uygulama ve Araştırma Merkezi tarafından desteklenen projeler aracılığıyla özel gereksinimli bireylerin sosyal, sanatsal ve kişisel gelişimlerini desteklemeye, yaşam kalitelerini artırmaya ve toplumsal

farkındalık oluşturmaya yönelik uygulamalar hayata geçirilmiştir. Bölüm öğretim elemanlarının engelli bireylere yönelik yürüttüğü toplam 6 proje aşağıda sunulmuştur:

1. TÜBİTAK 4008 – "Çifte Dezavantajdan Çifte Güce!" Projesi

Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Dr. Öğr. Üyesi Başak GÜLÜM'ün araştırmacı olarak görev aldığı, TÜBİTAK 4008 – Özel Gereksinimli Bireylere Yönelik Kapsayıcı Toplum Uygulamaları Destekleme Programı kapsamında desteklenen "Çifte Dezavantajdan Çifte Güce!" başlıklı proje, 2026 yılı Nisan ayında başarıyla tamamlanmıştır. Proje kapsamında zihinsel yetersizliğe sahip ergenlik dönemindeki kız çocuklarına yönelik sanat ve spor temelli bütüncül bir müdahale programı uygulanmış; katılımcıların sosyal becerileri, kaba ve ince motor becerileri, görsel algıları, yaratıcılıkları ve yaşam kaliteleri üzerindeki etkiler incelenmiştir.

Başlıca çıktıları:

- Zihinsel yetersizliğe sahip 12 kız çocuğunun sanat ve spor temelli 7 haftalık (14 oturum) programa katılımı sağlanmış; ebru, taş boyama, monobaskı, kil çalışmaları gibi tekniklerle sanatsal ürünler ortaya konulmuş, sonunda sergi ve farkındalık etkinliği düzenlenmiştir.
- Katılımcılarda sosyal ve iletişim becerileri, akran etkileşimi, motor beceriler, görsel algı/yaratıcılık, yaşam kalitesi, özgüven ve kendini ifade becerileri gelişmiştir.
- Toplumsal düzeyde engellilik farkındalığı artırılmış, kapsayıcı sanat-spor uygulamalarına örnek bir model geliştirilmiş, ailelerin özel gereksinimli bireylere yönelik olumlu tutumlarına katkı sağlanmıştır.

2. BAP – "İşitme Engelli Öğrencilerin Estetik Duyarlılıklarının Arttırılması: Güzel Okulumuz"

Prof. Dr. Şeyda ERASLAN TAŞPINAR yürütücülüğünde, Dr. Öğr. Üyesi Başak GÜLÜM'ün araştırmacı olduğu, Atatürk Üniversitesi BAP Koordinasyon Birimi tarafından SLP-2019-7619 numarasıyla desteklenen proje 2020 yılında tamamlanmıştır. Dede Korkut İşitme Engelliler Ortaokulu öğrencileriyle okulun dış duvarlarına duvar resmi çalışmaları yapılmış, okul bahçesindeki parke taşları, korkuluklar ve kapılar öğrenci tasarımlarıyla boyanmıştır. Proje, öğrencilerin estetik duyarlılık ve görsel ifade becerilerini geliştirmiş, okula aidiyet duygularını güçlendirmiş ve üniversite-özel gereksinimli bireyler arasında kapsayıcı bir etkileşim ortamı oluşturmuştur.

3. Toplumsal Duyarlılık Projesi – "Engeller Sanata Engel Değildir"

Dr. Öğr. Üyesi Başak GÜLÜM danışmanlığında 2023 Haziran ayında yürütülen proje kapsamında Erzurum Aziziye Umut Işığı Özel Eğitim Kurumu'nda eğitim gören engelli bireylere yönelik sanat temelli etkinlikler gerçekleştirilmiş; farkındalık sunumu ve "Engelsiz Bir Hayat İçin Neler Yapabiliriz?" temalı resim etkinliği düzenlenmiş, eserler sergilenmiştir. Proje; katılımcıların sanata ilgisini, sosyal katılımını ve özgüvenini artırmış, üniversite öğrencilerinde toplumsal duyarlılığın gelişmesine katkı sağlamıştır. Proje, Atatürk Üniversitesi Toplumsal Duyarlılık Projeleri Uygulama ve Araştırma Merkezi tarafından desteklenmiştir.

4. Toplumsal Duyarlılık Projesi – "Benimle Hisset"

Prof. Dr. Şeyda ERASLAN TAŞPINAR danışmanlığında 2021 yılında görme engelli bireylere yönelik toplumsal farkındalık oluşturmak amacıyla gerçekleştirilen proje; sosyal deney yoluyla katılımcıların görme engelli bireylerin yaşadığı güçlükleri deneyimlemesini sağlamış, empati kurulmasına katkı sunmuş ve görme engelli bireylere destek olunarak yalnız olmadıkları hissettirilmiştir.

5. BAP – "Renklerin Sesi: İşitme Engelli Öğrenciler İçin Bir Sanat Atölyesi"

Prof. Dr. Şeyda ERASLAN TAŞPINAR yürütücülüğünde gerçekleştirilen ve Haziran 2020'de tamamlanan proje, işitme engelli öğrencilerin sanat yoluyla kendilerini ifade etmelerini desteklemek, sanatsal becerilerini geliştirmek ve estetik farkındalıklarını artırmak amacıyla yürütülmüştür.

6. BAP – "İleri Dönüşüm: İşitme Engelli Öğrenciler ile Atık Malzemelerden Sanatsal Üretim"

Prof. Dr. Şeyda ERASLAN TAŞPINAR yürütücülüğünde gerçekleştirilen ve 2020 yılında tamamlanan proje, işitme engelli öğrencilerin geri dönüşüm ve sürdürülebilirlik bilinci doğrultusunda sanatsal üretim süreçlerine aktif katılımını desteklemek, yaratıcılıklarını geliştirmek ve çevre bilinci kazandırmak amacıyla yürütülmüştür.

Özel Eğitim Bölümü öğretim üyelerinin yürütücülüğünde veya danışmanlığında 2020-2026 yılları arasında gerçekleştirilen ulusal ve uluslararası proje/bilimsel faaliyetler aşağıda listelenmiştir:

- Özel Eğitimde Etkileşimli Materyal Kullanımının Öğrencilerin Bilişsel Süreçleri ve Günlük Yaşama Uyum Becerileri Üzerindeki Etkilerinin Yansımalarının İncelenmesi — Diğer Kamu Kuruluşları Projesi, Tamamlandı (06.07.2025-18.12.2025). Ekip: Halis Sakız, Oğuzhan Hazır.
- Özel Eğitime İhtiyaç Duyan Yabancı Uyruklu Öğrencilerde Özel Eğitim Stratejilerinin Uygulanması — Avrupa Birliği Projesi, Tamamlandı (07.04.2025-27.06.2025), Bütçe: 300.000.000 Avro. Ekip: Oğuzhan Hazır, Alper Kaşkaya, Sami Pektaş, Mustafa Mert Örnek, Yasin Günlü, Mahmut Çitil, Ufuk Özkubat, Erhan Şahin, İrem Akçayır, Zehra Atbaşı, Serkan Demir, Nilüfer Altun.
- Sosyal Öykü ve Şema Temelli Matematik Öğretiminin Hafif Düzeyde Otizm Spektrum Bozukluğu Tanılı Ortaokul Öğrencilerinin İşlevsel Matematik Becerilerine Etkisi — TÜBİTAK 4008 Projesi. Danışman: Oğuzhan Hazır. Ekip: Fatih Gümüş, Ahmet Oğuz Akçay, Recai Akdemir.
- Uluslararası Otizm Sempozyumu (International Autism Symposium) — Yükseköğretim Kurumları Destekli Proje (BAP Diğer), 2026 yılında tamamlandı. Ekip: Alak G. (Yürütücü), Kaya Y., Şimşek U., Çilligöl Karabey S.
- Rehber Öğretmen Adaylarını Özel Gereksinimi Olan Öğrencilere Hizmet Vermeye Yönelik Desteklemede ADDIE Öğretim Tasarımı İle Hazırlanan WEB Tabanlı Öğretim Modülünün Etkinliği: Bir Durum Çalışması — TÜBİTAK 1002 Hızlı Destek Programı (2023-2025). Ekip: Alak G. (Yürütücü), Karabacak Çelik A., Çam Z., İleritürk D., Bayrak Karanlı M., Dalga A. ve diğerleri.
- Otizm Spektrum Bozukluğu Damgalama Karşıtı Akran Eğitimi Programının Geliştirilmesi ve Programın 5. Sınıf Öğrencilerinin Otizm Spektrum Bozukluğuna Yönelik Bilgi, Tutum, Davranışsal Niyet ve Düşünülen Benzerlik Düzeyleri Üzerindeki Etkilerinin İncelenmesi — TÜBİTAK 3005 Sosyal ve Beşeri Bilimlerde Yenilikçi Çözümler Araştırma Projeleri Destek Programı (Yürütülüyor). Ekip: Alak G. (Yürütücü), Taşgın A., Özhan M. B., Çiftçi M., Kaya Y.

F9	Proje Adı	Yürütücü/ Danışman	Fakülte- Birim	Değerlendirme	Tarih	Yür	İletişim	Proje SDG	Grup Üye sayısı		Bütçe Miktarı
									Akademisyen	Öğrenci	
1)	Görme ve İşitme Engelliler İçin Eğitim Materyali Hazırlama	Tacettin Şimşek	Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi	Onaylandı	02.04.2021			Rapor indirildi.			
2)	Engelli bireylerin topluma bakış açısı	ESMA ERİSK/Elif Küçük Durur	/ İletişim Fakültesi	Onaylandı	27.05.2021			Rapor indirildi.			
3)	3 Aralık Dünya Engelliler Günü- Engel Olma, Farkında Ol	Ayşegül Çay / Zeynep Karaman Özlü	/ Hemşirelik Fakültesi	Onaylandı	07.10.2021			Rapor indirildi.			
4)	Yerelde Engelli Sorunları ve Beklentiler	Yücel NAKTİYOK	Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu	Onaylandı	08.11.2021			Rapor indirildi.			
5)	Görme Engelli Öğrencilerde Ağız Hijyeninin Değerlendirilmesi ve İlgili Öğrencilerin Ağız Bakımı Konusunda Bilgilendirilmesi	Hatice ÖZDEMİR / Alper Özdoğan	Diş Hekimliği Fakültesi/ Diş Hekimliği Fakültesi	Onaylandı	12.11.2021			Rapor indirildi.			
6)	Engelli öğrencilere yönelik life kinetik egzersizler ile ritmik sayma öğretme	Recep BİRİNCİ	Spor Bilimleri Fakültesi	Onaylandı	12.11.2021			Rapor indirildi.			
7)	Zihinsel Engelli Öğrencilerde Ağız Hijyeninin Değerlendirilmesi ve İlgili Öğrencilerin Ağız Bakımı Konusunda Bilgilendirilmesi	Hatice ÖZDEMİR/Alper Özdoğan	Diş Hekimliği Fakültesi / Diş Hekimliği Fakültesi	Onaylandı	19.11.2021			Rapor indirildi.			
8)	İşitme Engelli Çocukların Sihirbaz Gösterisi ve	Cihan Gür / Cansu Gür	Veterinerlik Fakültesi	Onaylandı	20.10.2022			Rapor indirildi.			

9)	Baloncuik Partisi Etkinliğine Katılım Engelli Farkındalığı	Ezel BİLGE YERLİ	Tip Fakültesi	Onaylandı	03.11.2022				Rapor indirildi.			
10)	Engelli Birey Farkındalığı	Suna Meryem ÇELİK / Yeşim Mualla ÇİL	Oltu Meslek Yüksekokulu	Onaylandı	17.11.2022				Rapor indirildi.			
11)	3 Aralık Dünya Engelliler Günü Sürpriz Partisi	Cansu GÜR	Edebiyat Fakültesi	Onaylandı	28.11.2022				Rapor indirildi.			
12)	Görme Engellilere Sahne Eğitimi	GONCA ÇILGI / BÜNYAMİN AYDEMİR	Güzel Sanatlar Enstitüsü	Onaylandı.	20.07.2023					Nitelikli Eğitim		
13)	Görme Engelli Öğrencilerde Eğitimlerini Desteklemek Amacıyla Eğitime Yönelik Araç ve Gereçlerin Sağlanması ve Ağız Dış Sağlığı Eğitimi Verilmesi	EDA GÜLEK / HATİCE ÖZDEMİR	Sağlık Bilimleri Enstitüsü	Onaylandı	27.07.2023					Eğitsizlikleri n Azaltılması		
14)	Görme Engelliler İçin Sesli Kitap Yarışması	HASRET ABI/ SEVDA SARITAŞ	İspir Hamza Polat Meslek Yüksekokulu	Onaylandı	10.05.2024				Nitelikli Eğitim		3	
15)	Engelli bireyleri izleme bilgilen	ESMANUR AKYÜZ/ GAMZE ALAK	Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi	Onaylandı	10.05.2024				Eğitsizliklerin Azaltılması		Öğrenci Kultübu	
16)	Engelleri Aşan Spor: Engelli Bireylerin Yönelik Spor Etkinliği"	SÜMEYYE KAYA. ZEYNEP KARAMAN ÖZLÜ	İlahiyat Fakültesi	Onaylandı	8.11.2024				Sağlık ve Kaliteli Yaşam	Bireysel Çalışma		
17)	Dünya Engelliler Günü	ESRA SAĞLAM. HAVA ÖZKAN	Sağlık Bilimleri Fakültesi	Onaylandı	15.11.2024				Nitelikli Eğitim	Bireysel Çalışma		
18)	Okuldan günümüze engellilerin topluma kazandırılması	MUHAMREM ALKAN. ZEYNEP KARAMAN ÖZLÜ	Edebiyat Fakültesi	Onaylandı	15.11.2024				Eğitsizliklerin Azaltılması	Bireysel Çalışma		

[illegible]

[illegible]

34)	Görme Engellilere Yönelik Goalball Etkinliği ve Farkındalık Projesi	MUHAMMED ALİ ÇEMÇ. AHMET GÖKHAN YAZICI	Spor Bilimleri Fakültesi	Onaylandı	17.04.2026		Eğitsizliklerin Azaltılması		Öğrenci Kulübü
35)	Empatiyle Anlamak: Engelli Bireylerin Dünyasına Yolculuk	FATİH EMRE ATICI/SERAP EJDER APAY	Sağlık Bilimleri Fakültesi	Onaylandı	17.04.2026		Eğitsizliklerin Azaltılması		Bireysel Çalışma
36)	Engelliler haftası kutlaması ,ilkokuldan üniversiteye kampüs buluşması.	ÜMMÜGÜLSÜM ÖZBAKIR ZEYNEP BAŞERER BERBER	Oltu Beşeri ve Sosyal Bilimler Fakültesi	Onaylandı	22.05.2026	7	Eğitsizliklerin Azaltılması		Grup Çalışması
37)	Görme Engelliler için Dijital Erişim	UFUK YAVUZ MOĞUL. ELÇİN ERGİŞ	Tortum Meslek Yüksekokulu	Onaylandı	19.06.2026		Nitelikli Eğitim		Bireysel Çalışma
38)	Engelli bireylere yönelik destek	SEYDA ALAN. GÜNAY MERHAN MUĞLU	Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu	Onaylandı	19.06.2026		Sağlık ve Kaliteli Yaşam		Bireysel Çalışma
39)	Empati Rotası: Erzurum Kent Merkezinde Engelli Erişilebilirliği ve Toplumsal Farkındalık Çalışması	MERVE YILDIRIM. ÖMER GÜLEN	İlahiyat Fakültesi	Onaylandı	29.06.2026		İnsana Yakışır İş		Bireysel Çalışma

F. Mülkiyet	Kapanmış	Görme Engelliler İçin Kabartma Yazıcı	Doç.Dr. Deniz DAL	Mühendislik Fakültesi
T. Araştırma	Kapanmış	AÇIKÖĞRETİMDE DEZAVANTAJLI GRUPLAR İÇİN DESTEK ARAYIŞI ENGELLİ TAKİP ve YÖNETİM SİSTEMİ	Prof.Dr. Eda BOZKURT	İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
A. Başlangıç	Kapanmış	Sosyal Bilgiler Dersinde Oyunlaştırılmış Ters Yüz Sınıf Modelinin İşıtme Engelli Öğrencilerin Duyuşsal ve Bilişsel Öğrenmeleri Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi	Doç.Dr. Elif MERAL	Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi
Y.Lisans	Kapanmış	ENGELLİ BİREYLERİN HAYVANCILIK FAALİYETLERİNE KATILIMLARININ ARAŞTIRILMASI	Prof.Dr. Memiş ÖZDEMİR	Ziraat Fakültesi
Lisans	Kapanmış	GÖRME ENGELLİLER İÇİN İLAÇ TARİF SİSTEMİ (TEKNOFEST 2021)	Doç.Dr. Deniz DAL	Mühendislik Fakültesi
Lisans	Kapanmış	GÖRME ENGELLİLER İÇİN AKILLI YAYA GEÇİDİ (TEKNOFEST 2021)	Doç.Dr. Deniz DAL	Mühendislik Fakültesi
Doktora	Kapanmış	Duygu Tanıma ve Empati Odaklı Hemşirelik Eğitiminin Normal Gelişim Gösteren Çocukların Empatik Eğilimleri ve Özel Gereksinimli Çocukları Sosyal Kabullenmeleri Üzerine Etkisi	Dr.Öğr.Üyesi Sonay BİLGİN	Hemşirelik Fakültesi
F. Mülkiyet	Kapanmış	Görme Engelliler İçin Akıllı Yaya Geçidi: Kablosuz Sensör Ağı Kullanan Bir Akıllı Şehir Uygulaması	Doç.Dr. Deniz DAL	Mühendislik Fakültesi
A. Başlangıç	Kapanmış	ENGELLİ ORTAOKUL VE LİSE ÖĞRENCİLERİ İLE ÖĞRETMENLERİNİN VE OKUL YÖNETİCİLERİNİN UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİNE YÖNELİK DENEYİMLERİNİN İNCELENMESİ	Doç.Dr. Zeynep TURAN	Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi

Doktora	Kapanmış	Doğu Karadeniz Bölümündeki Otellerin Engelli Turizm Açısından Değerlendirilmesi ve Engelli Bireylerin Otellerden Beklentilerinin Araştırılması	Prof.Dr. Ahmet ÇAVUŞ	Turizm Fakültesi
Doktora	Kapanmış	TASARIM TABANLI ARAŞTIRMA VE ÖĞRENME ORTAMLARININ GÖRME ENGELLİ ÖĞRENCİNİN AKADEMİK BAŞARISINA ETKİSİ	Prof.Dr. Ufuk ŞİMŞEK	Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi
F. Mülkiyet	Kapanmış	Görme Engelliler İçin Uyarlanabilir Braille Alfabeli Mobil Sticker Cihaz - 2	Dr. Öğr. Üyesi Gökhan ERKAL	İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
F. Mülkiyet	Kapanmış	Duyma engelliler için giyilebilir titreşim tabanlı cihaz ile gerçek zamanlı olarak önemli seslerin ve yönün tespiti - 2	Doç.Dr. Mete YAĞANOĞLU	Mühendislik Fakültesi
F. Mülkiyet	Kapanmış	Görme Engelliler İçin Kabartma Yazıcı-2	Doç.Dr. Deniz DAL	Mühendislik Fakültesi
Y. Lisans	Kapanmış	Hipoterapinin Zihinsel Engelli Bireylerin İletişim Becerilerine Etkisinin İncelenmesi	Doç.Dr. Zeynep DEMİRCİOĞLU BİRİCİK	İletişim Fakültesi
Y. Lisans	Kapanmış	6.Sınıf Görme Engelli Öğrencilerin Güneş Sistemi Konusundaki Öğrenmelerini Destekleyecek Materyal Tasarımı	Dr. Öğr. Üyesi Betül OKCU	Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi
F. Mülkiyet	Kapanmış	Fiziksel Engelli Kadınlara Yönelik Jinekolojik Muayene Koltuğu	Prof.Dr. Zeynep KARAMAN ÖZLÜ	Hemşirelik Fakültesi
Doktora	Kapanmış	Sosyokültürel Engellilik Teorisi Bağlamında Out of My Mind, Wonder ve Insignificant Events in the Life of Cactus Romanlarının İncelenmesi	Prof.Dr. Mukadder ERKAN	Edebiyat Fakültesi
Doktora	Kapanmış	Frances Hodgson Burnettin Gizli Bahçesi Christy Brownın Sol Ayağını Mark Haddonın Süper İyi Günleri ve B A Parisin Kapalı Kapılar Ardında romanlarının engelli çalışmaları bağlamında incelenmesi	Prof.Dr. Mukadder ERKAN	Edebiyat Fakültesi

Y.Lisans	Kapanmış	Toplumsal Duyarlılık Bağlamında Dezavantajlı Grup Olarak Engelli Bireylerin Ekspresif Resimlerle Ele Alınması	Doç.Dr. Cemile Didem ÖZİŞİK	Güzel Sanatlar Fakültesi
K. Araştırma	Kapanmış	İşitme Engelli Olan ve Olmayan Elite Curling Oyuncularının Performans Düzeylerinin Karşılaştırılması	Doç.Dr. Hasan Hüseyin YILMAZ	Spor Bilimleri Fakültesi
K. Araştırma	Yürüyen Proje	Satranç Oynamanın İşitme Engelli Bireylerin Bilişsel Gelişimi Üzerindeki Etkisi: Bir FNIRS Çalışması	Doç.Dr. Fatih AĞDUMAN	Spor Bilimleri Fakültesi
Lisans Öğrencisi Katılımlı Araştırma	Kapanmış	GÖRME ENGELLİLER İÇİN YAPAY ZEKÂ DESTEKLİ VE SESLİ GERİ BİLDİRİMLİ AKILLI SOFRA KONUMLANDIRMA SİSTEMİ (TEKNOFEST)	Doç.Dr. Deniz DAL	Mühendislik Fakültesi
T.Uzmanlık	Yürüyen Proje	Atatürk Üniversitesi Fakültelerinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Engelli Bireylere Yönelik Algı ve Tutumları ile Fakülte Binalarının Fiziksel Erişilebilirliğinin Değerlendirilmesi	Doç.Dr. Sinan YILMAZ	Tıp Fakültesi
Doktora	Yürüyen Proje	Özel Gereksinimli Çocukların Ebeveynlerine Yönelik Sağlık İnanç Modeli Temelli Afet Eğitiminin Genel Afet Hazırlık İnançları ve Afet Hazırbulunuşluk Düzeylerine Etkisi	Dr.Öğr.Üyesi Sonay BİLGİN	Hemşirelik Fakültesi
T. Araştırma	Yürüyen Proje	ENGELSİZ YAŞAM İÇİN KENTSEL MEKAN DÜZENLEMELERİNİN İNCELENMESİ PALANDÖKEN ÖRNEĞİ	Prof.Dr. Neslihan DEMİRCAN	Mimarlık ve Tasarım Fakültesi
T. Araştırma	Yürüyen Proje	Özel Gereksinimli Bireylere Uygulanan Terapötik Rekreasyon Temelli Egzersiz Programının Fiziksel Gelişim ve Yaşam Kalitesi Üzerine Etkisi	Doç.Dr. Ahmet ŞİRİNKAN	Spor Bilimleri Fakültesi

Dış İlişkiler Ofisi Koordinatörlüğü tarafından yürütülmekte olan Erasmus+ Programı Yükseköğretimde Öğrenci ve Personel Hareketliliği Projeleri (KA131 ve KA171) kapsamında program kuralları gereği imkânı kısıtlı ve dezavantajlı bireylerin faaliyetlere katılımı teşvik edilmektedir. Bu doğrultuda, fiziksel, zihinsel veya sağlık durumu sebebiyle ek mali destek olmaksızın hareketliliğe katılımı mümkün olmayan yararlanıcılara "İçerme Desteği" sunulmaktadır. Söz konusu destek ile katılımcıların özel ulaşım, uygun konaklama, refakatçi, tıbbi bakım, donanım ve çalışma materyalleri gibi zorunlu masrafları karşılanabilmektedir. Ayrıca, sosyo-ekonomik açıdan imkânları kısıtlı olan katılımcılara da tahsis edilen standart hareketlilik hibesine ek olarak "İlave Hibe Desteği" sağlanmaktadır.

Cevap -11 :

Öğrenci Bilgi Sistemi (OBS): Kurumsal dijital platformlar, ekran okuyucu yazılımlarla (JAWS, NVDA vb.) uyumlu olacak şekilde W3C standartlarına göre güncellenmiştir.

Uzaktan Eğitim (ATAUZEM): Dijital ders içeriklerine altyazı desteği eklenmesi ve materyallerin ekran büyütücülere uygun formatta sunulması yönünde teknik entegrasyonlar devam etmektedir.

Cevap – 12:

Saptanan Temel Sorunlar: Erzurum'un yoğun kış iklimi nedeniyle, kar ve buzlanma dönemlerinde kampüs içi yatay hareketlilikte (kaldırımlar, rampalar) yaşanan fiziki zorluklar en büyük engeli oluşturmaktadır. Ayrıca, kış sporlarında kullanılan özel ekipmanların (uyarlanmış kayak takımları vb.) maliyeti ve parakış sporlarında uzmanlaşmış antrenör eksikliği temel sorunlar arasındadır. **Özellikle özel gereksinimli bireyler için yüzme ve diğer birçok spor dallarında antrenör eksikliği mevcuttur.**

Gelecek Stratejileri: 2026 yılı ve sonrası vizyonu kapsamında, kış şartlarında güvenli erişilebilirlik sağlayan ısıtmalı kaldırım/rampa ağlarının genişletilmesi ve parakış sporları eğitim modüllerinin Kış Sporları Enstitüsü müfredatına dahil edilmesi planlanmaktadır.

SEHİR VE BÖLGE PLANLAMA BÖLÜMÜ

Bölümümüz öğretim üyelerinden Dr. Öğr. Üyesi Defne Dursun, Atatürk Üniversitesi Engelli Öğrenci Birimi bünyesinde oluşturulan Mekânda Erişilebilirlik Komisyonu üyesi olarak görev yapmaktadır. Komisyon, üniversite yerleşkelerinde erişilebilirliğin geliştirilmesine yönelik çalışmalar yürütmektedir. Komisyon çalışmaları kapsamında Mimarlık ve Tasarım Fakültesi binasında erişilebilirliğin geliştirilmesine yönelik fiziksel düzenlemelerin planlanması ve koordinasyonuna katkı sunulmuş, bu çalışmalar neticesinde fakülte binasının YÖK Engelsiz Üniversite Ödülleri kapsamında Turuncu Bayrak (Mekânda Erişilebilirlik) ödülünü almasına katkı sağlanmıştır.

İlave olarak engelli bireylerin erişilebilirliği konusunda Dr. Öğr. Üyesi Abdullah Kırmızıbiber tarafından aşağıdaki akademik çalışmalar yürütülmüştür:

- Doktora Tezi (2024): *Tekerlekli sandalye navigasyonu sırasında karşılaşılan beklenmedik engellerin ortadan kaldırılmasına yönelik işbirlikçi sistem tasarımı.*
- SCI Makale (2024): Kırmızıbiber, A. & Gökgöz, T., *A Collaborative System Design for Avoiding and Removing the Unexpected Obstacles Encountered during Wheelchair Navigation*, Applied Sciences, 14(13), 5396.
- Bildiri (2023): *Fiziksel Engellilerin Ulaşım Sorunları İçin Harita Temelli Çözümlerin Araştırılması: Yürüme Engellilerle Anket Çalışması.*

Ayrıca bölümümüzde yürütülen planlama ve tasarım stüdyolarında erişilebilirlik, engelsiz tasarım ve evrensel tasarım ilkeleri planlama kararlarının temel bileşenleri arasında değerlendirilmekte; proje çalışmalarında kamusal mekânların tüm kullanıcı grupları açısından erişilebilir olması gözetilmektedir.

Doktora Tezi

Tekerlekli sandalye navigasyonu sırasında karşılaşılan beklenmedik engellerin ortadan kaldırılmasına yönelik işbirlikçi sistem tasarımı (2024)

SCI Makale

Kırmızıbiber, A., & Gökğöz, T. (2024). A Collaborative System Design for Avoiding and Removing the Unexpected Obstacles Encountered during Wheelchair Navigation. *Applied Sciences*, 14(13), 5396. <https://doi.org/10.3390/app14135396>

Bildiri

Kırmızıbiber, A., & Gökğöz, T. (2023) Fiziksel Engellilerin Ulaşım Sorunları İçin Harita Temelli Çözümlerin Araştırılması: Yürüme Engellilerle Anket Çalışması

Cevap – 1:

Özel eğitim Bölümümüz bünyesinde her yıl düzenli olarak 3 Aralık Dünya Engelliler Günü ve Nisan Ayı Otizm Farkındalık Ayı kapsamında farkındalık artırıcı etkinlikler ve paneller düzenlenmektedir. Ayrıca fakültemiz bünyesinde aktif olan Özel Eğitim Kulübü, özel eğitim farkındalığını yaygınlaştırmak amacıyla yıl boyunca çeşitli sosyal, kültürel ve eğitsel faaliyetler yürütmeye devam etmektedir. Bölümümüz öğretim üyelerince yürütülen ulusal ve uluslararası bilimsel projeler ise Soru 10 altında detaylandırılmıştır.

Kapsayıcı Sempozyumlar: Her yıl Engelliler Haftası kapsamında "Sıfır Noktasında Yeni Başlangıçlara Merhaba" gibi geniş katılımlı sempozyumlar düzenlenmektedir.

Sosyal Duyarlılık Projeleri: Üniversite bünyesindeki Toplumsal Duyarlılık Projeleri Uygulama ve Araştırma Merkezi (TDM) desteğiyle yerel özel eğitim okullarına yönelik spor, eğitim ve entegrasyon projeleri fonlanmaktadır.

Mevzuat Altyapısı: Tüm süreçler, YÖK standartlarına ve 5378 sayılı Engelliler Kanunu'na tam uyumlu olarak hazırlanan resmî Atatürk Üniversitesi Engelli Öğrenci Birimi Yönergesi çerçevesinde yürütülmektedir.

Akademik Çalışmalar: 2003 yılında İstanbul'da düzenlenen *II. International Symposium for Street Furniture & Fair* kapsamında Prof. Dr. Hasan Yılmaz, Prof. Dr. Işık Sezen, Prof. Dr. Faris Karahan ve Prof. Dr. Neslihan Demircan tarafından "*Accessibility Concept for Handicapped in Environmental Urban Design*" (Çevresel Kentsel Tasarımda Engelliler İçin Erişilebilirlik Kavramı) başlıklı tam metin bildiri sunulmuş ve bu alandaki akademik vizyon çok önceden ortaya konmuştur. Benzer şekilde, 2006 yılındaki Kent ve Sağlık Sempozyumu'nda (Bursa) engellilerin açık yeşil alanları kullanım yeterliliği üzerine bölüm öğretim üyelerimiz tarafından "*Erzurum Kenti Açık-Yeşil Alanların Fiziksel Engelliler Kullanımı Yönünden Yeterliliğinin Belirlenmesi*" ve "*Kent Açık-Yeşil Alanlarına Fiziksel Engellilerin Erişimi; Erzurum ve Tokat Kent Örnekleri*" başlıklı bildiriler sunulmuştur.

• **Yayınlar ve BAP Projeleri (2024-2025):** Prof. Dr. M. Akif Irmak ve E. Kırmızıbayrak tarafından kaleme alınan ve 2024 yılında yayımlanan uluslararası kitapta; Erzurum tarihi

çekirdeğindeki rekreasyon alanlarının engelsiz peyzaj ve erişilebilirlik ilkeleri bağlamında incelemesi "*Investigation of the Principles of Accessibility and Barrier-Free Landscaping in Urban Recreation Areas in Erzurum Historical Core*" başlığıyla yer almıştır. Ek olarak Prof. Dr. Neslihan Demircan yürütücülüğünde 2025 yılında başlatılan "*Engelsiz Yaşam İçin Kentsel Mekan Düzenlemelerinin İncelenmesi: Palandöken Örneği*" başlıklı Atatürk Üniversitesi BAP projesi, kurumumuzun erişilebilirlik politikalarındaki sürdürülebilir akademik eylemlerinin güncel bir kanıtıdır. Bu çalışma hattıyla ilişkili olarak 2025 yılında yayımlanan "*Engelsiz Yaşam İçin Kentsel Mekân Düzenlemelerinin İncelenmesi: Engelsiz Yaşam Parkı Örneği*" başlıklı bildiri de fiziksel erişilebilirlik ilkelerinin güncel uygulamalarını değerlendirmektedir.

- **Lisansüstü Tezler:** Soru önergesinde yer alan dezavantajlı grupların mekân kullanım taleplerinin bilimsel olarak dikkate alınması hedefine uygun olarak; Prof. Dr. M. Akif Irmak'ın danışmanlığında tamamlanan, yaşlı bireylerin huzurevlerindeki peyzaj taleplerini evrensel tasarım ilkesiyle ele alan "*Yaşlı Bakım ve Huzur Evlerinde Peyzaj Taleplerinin Belirlenmesi*" (2019) başlıklı yüksek lisans tezi ve Dr. Öğr. Üyesi Cihad Bilge tarafından Sivas kenti yaya yollarının fiziksel engelli kullanımına yönelik hazırlanan (2019) tez çalışmaları, toplumsal kapsayıcılık hedeflerinin lisansüstü eğitime ve kanıta dayalı çözümlere dönüştürüldüğünü göstermektedir.

Cevap -2 :

Koordinasyon Birimi: Süreçler doğrudan Rektör Yardımcılığına bağlı Engelli Öğrenci Birimi Koordinatörlüğü tarafından organize edilmektedir.

Faaliyet Raporları: İddia edilenin aksine, birimin yıllık performans verileri ve kurumsal izleme raporları Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı Faaliyet Raporları ve Öğrenci İşleri Faaliyet Raporları sekmesi altında kamuoyuna açık ve şeffaf bir şekilde yayımlanmaktadır.

Cevap -3 :

Üniversitemiz Merkez, Yoncalık ve ilçelerdeki yerleşkelerinde bahse konu yıllar arasında herhangi bir yeni yapı inşa edilmemiş olup, yakın tarihte projelendirilerek inşaatı tamamlanan yapılar TS9111 standartı tasarım ilkeleri dikkate alınarak tasarlanmıştır. Daha eski yapılarda ise bina içi ve dışında erişilebilirlik standartlarına uygun rampalar ile asansörlerin montajı yapılarak binanın tamamına kesintisiz erişimi sağlanmıştır.

Atatürk Üniversitesinde erişilebilirlik kapsamında;

- engelli rampaları,
- erişilebilir bina girişleri,
- asansörler,
- erişilebilir tuvaletler,
- otopark düzenlemeleri,
- hissedilebilir yüzey uygulamaları,
- yönlendirme levhaları

gibi fiziksel erişilebilirlik çalışmaları bulunmaktadır.

YÖK Engelsiz Üniversite Ödülleri kapsamında Mekânda Erişilebilirlik (Turuncu Bayrak) ve Eğitimde Erişilebilirlik (Yeşil Bayrak) alanlarında ödül alan binalardan bazıları şunlardır: Mimarlık ve Tasarım Fakültesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, İletişim Fakültesi, Ziraat Fakültesi, Uygulamalı Bilimler Fakültesi, Yabancı Diller Yüksekokulu, Horasan Meslek Yüksekokulu, Oltu Meslek Yüksekokulu.

Özellikle güzel sanatlar Bölümümüzde bina girişlerinde ve koridorlarda yer alan şeritli yollar, görme engelli bireylerin güvenli ve bağımsız şekilde hareket etmelerini sağlamak amacıyla düzenlenmiştir. Bu uygulama, dezavantajlı gruplar için erişilebilirlik standartlarına uygun olarak tasarlanmıştır.

Akademik düzeyde katkı sunulan kurumsal bir faaliyet olarak; 15-16 Haziran 2026 tarihlerinde Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Türkiye Engelsiz Bilişim Platformu iş birliğinde yürütülen Erişilebilir Kütüphane Çalıştayı'nda, özel eğitim bölümü akademisyenleri hem düzenleme kurulunda hem de bilim kurulunda aktif olarak yer almış; çalıştayı planlamasını ve kurumsal iş birliğini bizzat sağlamıştır.

Cevap -4 :

Özel eğitim bölümünde öğrenim gören özel gereksinimli öğrencilerimizin eğitim hakkından eşit derecede yararlanabilmesi adına bireysel ihtiyaçlara yönelik şu dinamik uyarlamalar yapılmaktadır:

- Görme Yetersizliği Olan Öğrencimiz İçin: Şu an 3. sınıfa geçmiş olan ve görme yetisini büyük oranda kaybetmiş öğretmen adayımız için son iki yıldır teorik ders içerikleri hem görsel hem de işitsel olarak, çoklu duyu organlarına hitap edecek biçimde planlanmaktadır. Tüm sınıfa bütüncül olarak hitap etmek için örnek olay örgülerinin betimlemesi yapılmaktadır. Sınavlarda ise öğrencimize okutman desteği sağlanmakta, talebi doğrultusunda esnek zaman tanınmakta ve büyük puntolu sınav çıktısı seçeneği sunulmaktadır.
- Geçici Ortopedik Yetersizlik Durumu İçin: Dönem içinde ön çapraz bağları kopan bir öğrencimizin eğitiminin kesintiye uğramaması adına, 2 haftalık tedavi sürecinde fiziki dersler eş zamanlı olarak online (kamera açılarak) evine ulaştırılmış ve öğrencimizin derslerinden geri kalmaması sağlanmıştır.
- İşitme Yetersizliği Olan Öğrencimiz İçin: Bu yıl mezun olup öğretmenliğe adım atan, bir kulağında işitme kaybı bulunan öğrencimiz için sesin yankı yapmasını önleyecek sınıf-ortam düzenlemeleri yapılmış ve derslerde kullanılan videolara altyazı desteği eklenmiştir.
- Peyzaj Mimarlığı Bölümü lisans eğitim planında yer alan "**Peyzaj Tasarımda Erişilebilirlik**", "**Peyzaj Tasarımda Ergonomi**" ve lisansüstü düzeydeki "**Kentsel Ergonomi ve Engelsiz Peyzaj**" dersleriyle evrensel tasarım bilinci teorik olarak verilmektedir. Bu teori, bölümün temel pratiğini oluşturan **MPM301/MPM302 Peyzaj Stüdyo**, **MPM303/MPM304 Peyzaj Konstrüksiyonu**, **MPM401 Planlama Stüdyosu** ve **MPM402 Bitirme Projesi** gibi zorunlu derslerde; engelli rampa eğimleri, hissedilebilir yüzeyler ve donatı ergonomisi gibi parametrelerin tasarım kriteri olarak uygulanması şartıyla bütünüyle engelsiz mekân tasarım ilkelerine göre yönlendirilmektedir.

Akademik Uyarlamalar (Engel Gruplarına Göre)

Atatürk Üniversitesinde YÖK Engelli Öğrenci Komisyonu uygulamaları doğrultusunda ihtiyaç duyan öğrencilere;

- sınavlarda ek süre verilmesi,
- uygun sınav salonu tahsisi,
- okuyucu veya işaretleyici desteği,

- büyük puntolu sınav evrakı hazırlanması,
- ders materyallerinin erişilebilir biçimde sunulması,
- ders devamı ve uygulamalarda bireysel uyarlamalar yapılması

gibi akademik destekler sağlanabilmektedir.

Cevap – 5 -6:

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'mızda 2016-2017 eğitim öğretim yılından itibaren uygulanmaya başlanan engelli öğrenci kontenjanı kapsamında 1 (bir) öğrenci (görme engelli) öğrenim görmüş olup normal süre içerisinde eğitimini tamamlayarak 2021 yılında mezun olmuştur. Artvin ilinde Milli Eğitim'e bağlı bir okulda müzik öğretmenliği yapmaktadır.

özel gereksinimi olan bireyler için hem yönetmelik bazında hem de uygulamaya dönük girişimler bulunmaktadır. Engelli öğrencilere yönelik üniversitemizde engelli öğrenci birimi bulunmaktadır (bkz. <https://eob.atauni.edu.tr/>). Bu birim engelli öğrencilerin, diğer öğrencilerle eşit şartlarda beslenme, barınma, akademik ve sosyal ihtiyaçlarının giderilmesi ve engelli öğrenci farkındalığı oluşturmak için çalışmalar yürütmektedir (<https://eob.atauni.edu.tr/vizyonmisyon/>). "Engelli Öğrenci Eğitim Öğretim ve Sınav Uygulama Esasları" ile engelli öğrencilerimizin özel durumları dikkate alınarak fırsat eşitliği temelinde ders ve sınav ortamlarının oluşturulması amaçlanmaktadır

Özel eğitim bünyesinde aktif olarak öğrenim gören 2 engelli öğrencimiz bulunmakta iken, bu öğrencilerden bir tanesi bu yıl başarıyla mezun olmuştur.

Engelli Öğrenci Sayısı:

Birim Adı	Sayı
Açık ve Uzaktan Öğretim Fakültesi	7339
Adalet Meslek Yüksekokulu	1
Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Enstitüsü	1
Edebiyat Fakültesi	12
Fen Bilimleri Enstitüsü	1

Güzel Sanatlar Fakültesi	2
Horasan Meslek Yüksekokulu	1
Hukuk Fakültesi	1
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	4
İlahiyat Fakültesi	5
İletişim Fakültesi	6
Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi	3
Mimarlık ve Tasarım Fakültesi	1
Mühendislik Fakültesi	3
Oltu Meslek Yüksekokulu	1
Sağlık Bilimleri Enstitüsü	1
Sağlık Bilimleri Fakültesi	2
Sosyal Bilimler Enstitüsü	10
Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu	2
Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu	3
Tıp Fakültesi	1
Turizm Fakültesi	2
Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü	2
Ziraat Fakültesi	3
Toplam	7407

Engelli Personel Sayısı:

Mimarlık ve Tasarım Fakültesi'nde görev yapmakta olan 1 adet engelli personel vardır.

Cevap – 7:

Bu hedeflere doğrudan yanıt niteliğinde olmak üzere; 2022-2023 yılları arasında Erzurum İl Millî Eğitim Müdürlüğü yürütücülüğünde hayata geçirilen "**Özel Gereksinimli Hayata Destek**" projesi, **TÜBİTAK 4008 - Özel Gereksinimli Bireylere Yönelik Kapsayıcı Toplum Uygulamaları** destek programı kapsamında başarıyla gerçekleştirilmiştir. Özel gereksinimli bireylerin sosyal çevreyle bütünleşmesini, yaşam becerileri kazanmasını ve aktif yaşama katılımını hedefleyen bu projede, bölüm öğretim üyelerimizden Prof. Dr. Faris Karahan "danışman/uzman" sıfatıyla kurumsal bilimsel katkı sağlamıştır. Prof. Dr. Faris Karahan sakinşehir Uzundere, Tortum ve Narman ilçelerinde yer alan doğal ve kültürel kaynak değerleri (Torut Şelalesi, Narman Peribacaları, Yedigöller, Tortum Gölü, Öş ve Haho Manastırlarının rekreasyonel değeri ve kırsal kalkınmaya yönelik etkileri ile ilgili olarak özel gereksinimli öğrencileri bilgilendirmiştir.

Yükseköğretime Geçiş Rehberliği: Engelli adayların kampüsü tanınması, yetenek sınavlarına hazırlık aşamalarında rehberlik alması için İL MEM ile ortak tanıtım günleri düzenlenmektedir. Özel Eğitim Stajları: Eğitim ve Sağlık Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin İl MEM'e bağlı özel eğitim okullarında uygulamalı eğitim alması sağlanarak karşılıklı uzmanlık paylaşımı yapılmaktadır.

Cevap – 8:

Spor, Engel Tanımaz" Girişimi: Kampüs içindeki tesislerin engelli sporculara uygun hale getirilmesi için özel ekipmanlar tedarik edilmiş ve Palandöken Özel Eğitim Meslek Lisesi öğrencileriyle entegre kış sporları etkinlikleri yapılmıştır.

ATAKIŞPARK Entegrasyonu: Yeni açılan kampüs içi kayak ve rekreasyon alanı ATAKIŞPARK'ta özel gereksinimli öğrencilerin güvenli kızak ve kış etkinliklerine katılımı teşvik edilmektedir. 2028 Avrupa Üniversiteler Kış Oyunları (EUSA): Erzurum'un ev sahipliği yapacağı 2028 EUSA Kış Oyunları hazırlık protokollerinde, kış sporları altyapısının kapsayıcı ve parakış sporlarına uyarlanabilir olması stratejik öncelik olarak belirlenmiştir.

Cevap – 9:

Engelli İş Koçluğu: Erzurum İŞKUR İl Müdürlüğü ile koordineli olarak yürütülen iş birlikleri sayesinde, mezuniyet aşamasındaki öğrencilere yönelik engelli kontenjanı takipleri ve doğrudan işveren eşleştirmeleri yapılmaktadır.

Mesleki Eğitim: Sürekli Eğitim Merkezi (ATASEM) üzerinden özel gereksinimli bireylerin istihdamını kolaylaştıracak dijital yetkinlik ve sertifika programları sunulmaktadır.

Atatürk Üniversitesi Kariyer Planlama ve Mezun İzleme Uygulama ve Araştırma Merkezi bünyesinde Ulusal Staj Programı, Kariyer Danışmanlığı, Kariyer Fuarları ve çeşitli eğitim ve etkinlikler gerçekleştirilmektedir. Ancak bu faaliyetler kapsamında engelli öğrenciler ayrııştırılmamaktadır. Engelli öğrenciler de diğer öğrenciler ile birlikte etkinliklerimize katılım göstermektedir.

Cevap – 10:

Engelli Takip ve Yönetim Sistemi: Açıköğretim sistemindeki dezavantajlı öğrencilerin akademik gelişimlerini, sorunlarını ve taleplerini anlık olarak izleyen BAP destekli "Engelli Takip ve Yönetim Sistemi" projesi geliştirilmiş ve başarıyla uygulanmıştır.

Kış Sporları Araştırmaları: Kış Sporları ve Spor Bilimleri Enstitüsü bünyesinde, dezavantajlı grupların fiziksel aktivite ve kış sporlarına adaptasyonunu inceleyen lisansüstü tez çalışmaları fonlanmaktadır.

Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü:

Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı öğretim elemanları, engelli bireylerin eğitime, sanata ve toplumsal yaşama katılımlarını desteklemeye yönelik ulusal destek programları ile üniversite destekli bilimsel araştırma ve sosyal sorumluluk projelerinde aktif görev almaktadır. Bu kapsamda TÜBİTAK 4008 Programı, Atatürk Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi (BAP) ve Atatürk Üniversitesi Toplumsal Duyarlılık Projeleri Uygulama ve Araştırma Merkezi tarafından desteklenen projeler aracılığıyla özel gereksinimli bireylerin sosyal, sanatsal ve kişisel gelişimlerini desteklemeye, yaşam kalitelerini artırmaya ve toplumsal

farkındalık oluşturmaya yönelik uygulamalar hayata geçirilmiştir. Bölüm öğretim elemanlarının engelli bireylere yönelik yürüttüğü toplam 6 proje aşağıda sunulmuştur:

1. TÜBİTAK 4008 – "Çifte Dezavantajdan Çifte Güce!" Projesi

Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Dr. Öğr. Üyesi Başak GÜLÜM'ün araştırmacı olarak görev aldığı, TÜBİTAK 4008 – Özel Gereksinimli Bireylere Yönelik Kapsayıcı Toplum Uygulamaları Destekleme Programı kapsamında desteklenen "Çifte Dezavantajdan Çifte Güce!" başlıklı proje, 2026 yılı Nisan ayında başarıyla tamamlanmıştır. Proje kapsamında zihinsel yetersizliğe sahip ergenlik dönemindeki kız çocuklarına yönelik sanat ve spor temelli bütüncül bir müdahale programı uygulanmış; katılımcıların sosyal becerileri, kaba ve ince motor becerileri, görsel algıları, yaratıcılıkları ve yaşam kaliteleri üzerindeki etkiler incelenmiştir.

Başlıca çıktıları:

- Zihinsel yetersizliğe sahip 12 kız çocuğunun sanat ve spor temelli 7 haftalık (14 oturum) programa katılımı sağlanmış; ebru, taş boyama, monobaskı, kil çalışmaları gibi tekniklerle sanatsal ürünler ortaya konulmuş, sonunda sergi ve farkındalık etkinliği düzenlenmiştir.
- Katılımcılarda sosyal ve iletişim becerileri, akran etkileşimi, motor beceriler, görsel algı/yaratıcılık, yaşam kalitesi, özgüven ve kendini ifade becerileri gelişmiştir.
- Toplumsal düzeyde engellilik farkındalığı artırılmış, kapsayıcı sanat-spor uygulamalarına örnek bir model geliştirilmiş, ailelerin özel gereksinimli bireylere yönelik olumlu tutumlarına katkı sağlanmıştır.

2. BAP – "İşitme Engelli Öğrencilerin Estetik Duyarlılıklarının Arttırılması: Güzel Okulumuz"

Prof. Dr. Şeyda ERASLAN TAŞPINAR yürütücülüğünde, Dr. Öğr. Üyesi Başak GÜLÜM'ün araştırmacı olduğu, Atatürk Üniversitesi BAP Koordinasyon Birimi tarafından SLP-2019-7619 numarasıyla desteklenen proje 2020 yılında tamamlanmıştır. Dede Korkut İşitme Engelliler Ortaokulu öğrencileriyle okulun dış duvarlarına duvar resmi çalışmaları yapılmış, okul bahçesindeki parke taşları, korkuluklar ve kapılar öğrenci tasarımlarıyla boyanmıştır. Proje, öğrencilerin estetik duyarlılık ve görsel ifade becerilerini geliştirmiş, okula aidiyet duygularını güçlendirmiş ve üniversite-özel gereksinimli bireyler arasında kapsayıcı bir etkileşim ortamı oluşturmuştur.

Dr. Öğr. Üyesi Başak GÜLÜM danışmanlığında 2023 Haziran ayında yürütülen proje kapsamında Erzurum Aziziye Umut Işığı Özel Eğitim Kurumu'nda eğitim gören engelli bireylere yönelik sanat temelli etkinlikler gerçekleştirilmiş; farkındalık sunumu ve "Engelsiz Bir Hayat İçin Neler Yapabiliriz?" temalı resim etkinliği düzenlenmiş, eserler sergilenmiştir. Proje; katılımcıların sanata ilgisini, sosyal katılımını ve özgüvenini artırmış, üniversite öğrencilerinde toplumsal duyarlılığın gelişmesine katkı sağlamıştır. Proje, Atatürk Üniversitesi Toplumsal Duyarlılık Projeleri Uygulama ve Araştırma Merkezi tarafından desteklenmiştir.

Prof. Dr. Şeyda ERASLAN TAŞPINAR danışmanlığında 2021 yılında görme engelli bireylere yönelik toplumsal farkındalık oluşturmak amacıyla gerçekleştirilen proje; sosyal deney yoluyla katılımcıların görme engelli bireylerin yaşadığı güçlükleri deneyimlemesini sağlamış, empati kurulmasına katkı sunmuş ve görme engelli bireylere destek olunarak yalnız olmadıkları hissettirilmiştir.

Prof. Dr. Şeyda ERASLAN TAŞPINAR yürütücülüğünde gerçekleştirilen ve Haziran 2020'de tamamlanan proje, işitme engelli öğrencilerin sanat yoluyla kendilerini ifade etmelerini desteklemek, sanatsal becerilerini geliştirmek ve estetik farkındalıklarını artırmak amacıyla yürütülmüştür.

Prof. Dr. Şeyda ERASLAN TAŞPINAR yürütücülüğünde gerçekleştirilen ve 2020 yılında tamamlanan proje, işitme engelli öğrencilerin geri dönüşüm ve sürdürülebilirlik bilinci doğrultusunda sanatsal üretim süreçlerine aktif katılımını desteklemek, yaratıcılıklarını geliştirmek ve çevre bilinci kazandırmak amacıyla yürütülmüştür.

Özel Eğitim Bölümü öğretim üyelerinin yürüttüğü veya danışmanlığında 2020-2026 yılları arasında gerçekleştirilen ulusal ve uluslararası proje/bilimsel faaliyetler aşağıda listelenmiştir:

- Özel Eğitimde Etkileşimli Materyal Kullanımının Öğrencilerin Bilişsel Süreçleri ve Günlük Yaşama Uyum Becerileri Üzerindeki Etkilerinin Yansımalarının İncelenmesi — Diğer Kamu Kuruluşları Projesi, Tamamlandı (06.07.2025-18.12.2025). Ekip: Halis Sakız, Oğuzhan Hazır.
- Özel Eğitime İhtiyaç Duyan Yabancı Uyruklu Öğrencilerde Özel Eğitim Stratejilerinin Uygulanması — Avrupa Birliği Projesi, Tamamlandı (07.04.2025-27.06.2025), Bütçe: 300.000.000 Avro. Ekip: Oğuzhan Hazır, Alper Kaşkaya, Sami Pektaş, Mustafa Mert Örnek, Yasin Günlü, Mahmut Çitil, Ufuk Özkubat, Erhan Şahin, İrem Akçayır, Zehra Atbaşı, Serkan Demir, Nilüfer Altun.
- Sosyal Öykü ve Şema Temelli Matematik Öğretiminin Hafif Düzeyde Otizm Spektrum Bozukluğu Tanılı Ortaokul Öğrencilerinin İşlevsel Matematik Becerilerine Etkisi — TÜBİTAK 4008 Projesi. Danışman: Oğuzhan Hazır. Ekip: Fatih Gümüş, Ahmet Oğuz Akçay, Recai Akdemir.
- Uluslararası Otizm Sempozyumu (International Autism Symposium) — Yükseköğretim Kurumları Destekli Proje (BAP Diğer), 2026 yılında tamamlandı. Ekip: Alak G. (Yürütücü), Kaya Y., Şimşek U., Çilligöl Karabey S.
- Rehber Öğretmen Adaylarını Özel Gereksinimi Olan Öğrencilere Hizmet Vermeye Yönelik Desteklemede ADDIE Öğretim Tasarımı İle Hazırlanan WEB Tabanlı Öğretim Modülünün Etkinliği: Bir Durum Çalışması — TÜBİTAK 1002 Hızlı Destek Programı (2023-2025). Ekip: Alak G. (Yürütücü), Karabacak Çelik A., Çam Z., İleritürk D., Bayrak Karşlı M., Dalgıç A. ve diğerleri.
- Otizm Spektrum Bozukluğu Damgalama Karşısı Akran Eğitimi Programının Geliştirilmesi ve Programın 5. Sınıf Öğrencilerinin Otizm Spektrum Bozukluğuna Yönelik Bilgi, Tutum, Davranışsal Niyet ve Düşünülen Benzerlik Düzeyleri Üzerindeki Etkilerinin İncelenmesi — TÜBİTAK 3005 Sosyal ve Beşeri Bilimlerde Yenilikçi Çözümler Araştırma Projeleri Destek Programı (Yürütülüyor). Ekip: Alak G. (Yürütücü), Taşkın A., Özhan M. B., Çiftçi M., Kaya Y.

F9	Proje Adı	Yürütücü/ Danışman	Fakülte / Birim	Değerlendirme	Tarih	Yürütücü İletişim	Proje SDG	Grup Üye sayısı		Bütçe Miktarı
								Akademisyen	Öğrenci	
1)	Görme ve İşitme Engelliler İçin Eğitim Materyali Hazırlama	Tacettin Şimşek	Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi	Onaylandı	02.04.2021		Rapor indirildi.			
2)	Engelli bireylerin topluma bakış açısı	ESMA ERİSK/Elif Küçük Durur	/ İletişim Fakültesi	Onaylandı	27.05.2021		Rapor indirildi.			
3)	3 Aralık Dünya Engelliler Günü- Engel Olma, Farkında Ol	Ayşegül Çay / Zeynep Karaman Özlü	/ Hemşirelik Fakültesi	Onaylandı	07.10.2021		Rapor indirildi.			
4)	Yerelde Engelli Sorunları ve Beklentiler	Yücel NAKTİYOK	Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu	Onaylandı	08.11.2021		Rapor indirildi.			
5)	Görme Engelli Öğrencilerde Ağız Hijyeninin Değerlendirilmesi ve İlgili Öğrencilerin Ağız Bakımı Konusunda Bilgilendirilmesi	Hatice ÖZDEMİR / Alper Özdoğan	Dış Hekimliği Fakültesi/ Dış Hekimliği Fakültesi	Onaylandı	12.11.2021		Rapor indirildi.			
6)	Engelli öğrencilere yönelik life kinetik egzersizler ile ritmik sayma öğretme	Recep BİRİNCİ	Spor Bilimleri Fakültesi	Onaylandı	12.11.2021		Rapor indirildi.			
7)	Zihinsel Engelli Öğrencilerde Ağız Hijyeninin Değerlendirilmesi ve İlgili Öğrencilerin Ağız Bakımı Konusunda Bilgilendirilmesi	Hatice ÖZDEMİR/Alper Özdoğan	Dış Hekimliği Fakültesi / Dış Hekimliği Fakültesi	Onaylandı	19.11.2021		Rapor indirildi.			
8)	İşitme Engelli Çocuklarla Sıhırbaz Gösterisi ve	Cihan Gür / Cansu Gür	Veterinerlik Fakültesi	Onaylandı	20.10.2022		Rapor indirildi.			

	Baloncuq Partisi Etkinliğine Katılım	Ezel BİLGE YERLİ		Tıp Fakültesi	Onaylandı	03.11.2022	Rapor indirildi.				
9)	Engelli Birey Farkındalığı	Suna Meryem ÇELİK / Yeşim Mualla Çil Cansu GÜR		Oltu Meslek Yüksekokulu Edebiyat Fakültesi	Onaylandı	17.11.2022	Rapor indirildi.				
11)	3 Aralık Dünya Engelliler Günü Stürpriz Partisi	GONCA ÇILGI / BÜNYAMIN AYDEMİR		Güzel Sanatlar Enstitüsü	Onaylandı.	20.07.2023		Nitelikli Eğitim			
13)	Görme Engelli Öğrencilerde Eğitimlerini Desteklemek Amacıyla Eğitime Yönelik Araç ve Gereçlerin Sağlanması ve Ağız Dış Sağlığı Eğitimi Verilmesi	EDA GÜLEK / HATICE ÖZDEMİR		Sağlık Bilimleri Enstitüsü	Onaylandı	27.07.2023		Eşitsizlikleri n Azaltılması			
14)	Görme Engelliler İçin Sesli Kitap Yarışması	HASRET ABI/ SEVDA SARITAŞ		İspir Hamza Polat Meslek Yüksekokulu	Onaylandı	10.05.2024	Nitelikli Eğitim		3		
15)	Engelli bireyleri izleme ve bilgilendirme	ESMANUR AKYÜZ/ GAMZE ALAK		Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi	Onaylandı	10.05.2024	Eşitsizliklerin Azaltılması		Öğrenci Kulübü		
16)	Engellileri Aşan Spor: Engelli Bireylere Yönelik Spor Etkinliği"	SÜMEYYE KAYA. ZEYNEP KARAMAN ÖZLÜ		İlahiyat Fakültes	Onaylandı	8.11.2024	Sağlık ve Kaliteli Yaşam	Bireysel Çalışma			
17)	Dünya Engelliler Günü	ESRA SAĞLAM. HAVA ÖZKAN		Sağlık Bilimleri Fakültesi	Onaylandı	15.11.2024	Nitelikli Eğitim	Bireysel Çalışma			
18)	Geçmişten Günümüze Engellilerin topluma kazandırılması	MUHAMMED ALKAN. ZEYNEP KARAMAN ÖZLÜ		Edebiyat Fakültesi	Onaylandı	15.11.2024	Eşitsizliklerin Azaltılması	Bireysel Çalışma			

[illegible]

[illegible]

34)	Görme Engellilere Yönelik Goalball Etkinliği ve Farkındalık Projesi	MUHAMMED ALİ ÇEMÇ. AHMET GÖKHAN YAZICI	Spor Bilimleri Fakültesi	Onaylandı	17.04.2026		Eğitsizliklerin Azaltılması		Öğrenci Kulübü
35)	Empatiyle Anlamak: Engelli Bireylerin Dünyasına Yolculuk	FATİH EMRE ATICI/SERAP EJDİR APAY	Sağlık Bilimleri Fakültesi	Onaylandı	17.04.2026		Eğitsizliklerin Azaltılması		Bireysel Çalışma
36)	Engelliler haftası kutlaması ,ilkokuldan üniversiteye kampüs buluşması.	ÜMMÜGÜLSÜM ÖZBAKIR-ZEYNEP BAŞERER BERBER	Oltu Beşeri ve Sosyal Bilimler Fakültesi	Onaylandı	22.05.2026	7	Eğitsizliklerin Azaltılması		Grup Çalışması
37)	Görme Engelliler İçin Dijital Erişim	UFUK YAVUZ MOĞUL. ELÇİN ERGİŞ	Tortum Meslek Yüksekokulu	Onaylandı	19.06.2026		Nitelikli Eğitim		Bireysel Çalışma
38)	Engelli bireylere yönelik destek	SEYDA ALAN. GUNAY MERHAN MUĞLU	Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu	Onaylandı	19.06.2026		Sağlık ve Kaliteli Yaşam		Bireysel Çalışma
39)	Empati Rotası: Erzurum Kent Merkezinde Engelli Erişilebilirliği ve Toplumsal Farkındalık Çalışması	MERVE YILDIRIM. ÖMER GÜLEN	İlahiyat Fakültesi	Onaylandı	29.06.2026		İnsana Yakışır İş		Bireysel Çalışma

F. Mülkiyet	Kapanmış	Görme Engelliler İçin Kabartma Yazıcı	Doç.Dr. Deniz DAL	Mühendislik Fakültesi
T. Araştırma	Kapanmış	AÇIKÖĞRETİMDE DEZAVANTAJLI GRUPLAR İÇİN DESTEK ARAYIŞI ENGELLİ TAKİP ve YÖNETİM SİSTEMİ	Prof.Dr. Eda BOZKURT	İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
A. Başlangıç	Kapanmış	Sosyal Bilgiler Dersinde Oyunlaştırılmış Ters Yüz Sınıf Modelinin İşıtme Engelli Öğrencilerin Duyuşsal ve Bilişsel Öğrenmeleri Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi	Doç.Dr. Elif MERAL	Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi
Y.Lisans	Kapanmış	ENGELLİ BİREYLERİN HAYVANCILIK FAALİYETLERİNE KATILIMLARININ ARAŞTIRILMASI	Prof.Dr. Memiş ÖZDEMİR	Ziraat Fakültesi
Lisans	Kapanmış	GÖRME ENGELLİLER İÇİN İLAÇ TARİF SİSTEMİ (TEKNOFEST 2021)	Doç.Dr. Deniz DAL	Mühendislik Fakültesi
Lisans	Kapanmış	GÖRME ENGELLİLER İÇİN AKILLI YAYA GEÇİDİ (TEKNOFEST 2021)	Doç.Dr. Deniz DAL	Mühendislik Fakültesi
Doktora	Kapanmış	Duygu Tanıma ve Empati Odaklı Hemşirelik Eğitiminin Normal Gelişim Gösteren Çocukların Empatik Eğilimleri ve Özel Gereksinimli Çocukları Sosyal Kabullenmeleri Üzerine Etkisi	Dr.Öğr.Üyesi Sonay BİLGİN	Hemşirelik Fakültesi
F. Mülkiyet	Kapanmış	Görme Engelliler İçin Akıllı Yaya Geçidi: Kablosuz Sensör Ağı Kullanan Bir Akıllı Şehir Uygulaması	Doç.Dr. Deniz DAL	Mühendislik Fakültesi
A. Başlangıç	Kapanmış	ENGELLİ ORTAOKUL VE LİSE ÖĞRENCİLERİ İLE ÖĞRETMENLERİNİN VE OKUL YÖNETİCİLERİNİN UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİNE YÖNELİK DENEYİMLERİNİN İNCELENMESİ	Doç.Dr. Zeynep TURAN	Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi

Doktora	Kapanmış	Doğu Karadeniz Bölümündeki Otellerin Engelli Turizm Açısından Değerlendirilmesi ve Engelli Bireylerin Otellerden Beklentilerinin Araştırılması	Prof.Dr. Ahmet ÇAVUŞ	Turizm Fakültesi
Doktora	Kapanmış	TASARIM TABANLI ARAŞTIRMA VE ÖĞRENME ORTAMLARININ GÖRME ENGELLİ ÖĞRENCİNİN AKADEMİK BAŞARISINA ETKİSİ	Prof.Dr. Ufuk ŞİMŞEK	Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi
F. Mülkiyet	Kapanmış	Görme Engelliler İçin Uyarlanabilir Braille Alfabeli Mobil Sticker Cihaz - 2	Dr.Öğr.Üyesi Gökhan ERKAL	İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
F. Mülkiyet	Kapanmış	Duyuma engelliler için giyilebilir titreşim tabanlı cihaz ile gerçek zamanlı olarak önemli seslerin ve yönün tespiti - 2	Doç.Dr. Mete YAĞANOĞLU	Mühendislik Fakültesi
F. Mülkiyet	Kapanmış	Görme Engelliler İçin Kabartma Yazıcı-2	Doç.Dr. Deniz DAL	Mühendislik Fakültesi
Y.Lisans	Kapanmış	Hipoterapinin Zihinsel Engelli Bireylerin İletişim Becerilerine Etkisinin İncelenmesi	Doç.Dr. Zeynep DEMİRCİOĞLU BİRİCİK	İletişim Fakültesi
Y.Lisans	Kapanmış	6.Sınıf Görme Engelli Öğrencilerin Güneş Sistemi Konusundaki Öğrenmelerini Destekleyecek Materyal Tasarımı	Dr.Öğr.Üyesi Betül OKCU	Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi
F. Mülkiyet	Kapanmış	Fiziksel Engelli Kadınlara Yönelik Jinekolojik Muayene Koltuğu	Prof.Dr. Zeynep KARAMAN ÖZLÜ	Hemşirelik Fakültesi
Doktora	Kapanmış	Sosyokültürel Engellilik Teorisi Bağlamında Out of My Mind, Wonder ve Insignificant Events in the Life of Cactus Romanlarının İncelenmesi	Prof.Dr. Mukadder ERKAN	Edebiyat Fakültesi
Doktora	Kapanmış	Frances Hodgson Burnettin Gizli Bahçesi Christy Brownın Sol Ayakımı Mark Haddonın Süper İyi Günleri ve B A Parisin Kapalı Kapılar Ardında romanlarının engelli çalışmaları bağlamında incelenmesi	Prof.Dr. Mukadder ERKAN	Edebiyat Fakültesi

Y.Lisans	Kapanmış	Toplumsal Duyarlılık Bağlamında Dezavantajlı Grup Olarak Engelli Bireylerin Ekspresif Resimlerle Ele Alınması	Doç.Dr. Cemile Didem ÖZİŞİK	Güzel Sanatlar Fakültesi
K. Araştırma	Kapanmış	İşitme Engelli Olan ve Olmayan Elit Curling Oyuncularının Performans Düzeylerinin Karşılaştırılması	Doç.Dr. Hasan Hüseyin YILMAZ	Spor Bilimleri Fakültesi
K. Araştırma	Yürüyen Proje	Satranç Oynamanın İşitme Engelli Bireylerin Bilişsel Gelişimi Üzerindeki Etkisi: Bir FNIRS Çalışması	Doç.Dr. Fatih AĞDUMAN	Spor Bilimleri Fakültesi
Lisans Öğrencisi Katılımlı Araştırma	Kapanmış	GÖRME ENGELLİLER İÇİN YAPAY ZEKÂ DESTEKLİ VE SESLİ GERİ BİLDİRİMLİ AKILLI SOFRA KONUMLANDIRMA SİSTEMİ (TEKNOFEST)	Doç.Dr. Deniz DAL	Mühendislik Fakültesi
T.Uzmanlık	Yürüyen Proje	Atatürk Üniversitesi Fakültelerinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Engelli Bireylere Yönelik Algı ve Tutumları ile Fakülte Binalarının Fiziksel Erişilebilirliğinin Değerlendirilmesi	Doç.Dr. Sinan YILMAZ	Tıp Fakültesi
Doktora	Yürüyen Proje	Özel Gereksinimli Çocukların Ebeveynlerine Yönelik Sağlık İnanç Modeli Temelli Afet Eğitiminin Genel Afet Hazırlık İnançları ve Afet Hazırlanış Düzeylerine Etkisi	Dr.Öğr.Üyesi Sonay BİLGİN	Hemşirelik Fakültesi
T. Araştırma	Yürüyen Proje	ENGELSİZ YAŞAM İÇİN KENTSEL MEKAN DÜZENLEMELERİNİN İNCELENMESİ PALANDÖKEN ÖRNEĞİ	Prof.Dr. Neslihan DEMİRCAN	Mimarlık ve Tasarım Fakültesi
T. Araştırma	Yürüyen Proje	Özel Gereksinimli Bireylere Uygulanan Terapötik Rekreasyon Temelli Egzersiz Programının Fiziksel Gelişim ve Yaşam Kalitesi Üzerine Etkisi	Doç.Dr. Ahmet ŞİRİNKAN	Spor Bilimleri Fakültesi

Dış İlişkiler Ofisi Koordinatörlüğü tarafından yürütölmekte olan Erasmus+ Programı Yükseköğretimde Öğrenci ve Personel Hareketliliği Projeleri (KA131 ve KA171) kapsamında program kuralları gereği imkânı kısıtlı ve dezavantajlı bireylerin faaliyetlere katılımı teşvik edilmektedir. Bu doğrultuda, fiziksel, zihinsel veya sağlık durumu sebebiyle ek mali destek olmaksızın hareketliliğe katılımı mümkün olmayan yararlanıcılara "İçerme Desteği" sunulmaktadır. Söz konusu destek ile katılımcıların özel ulaşım, uygun konaklama, refakatçi, tıbbi bakım, donanım ve çalışma materyalleri gibi zorunlu masrafları karşılanabilmektedir. Ayrıca, sosyo-ekonomik açıdan imkânları kısıtlı olan katılımcılara da tahsis edilen standart hareketlilik hibesine ek olarak "İlave Hibe Desteği" sağlanmaktadır.

Cevap -11 :

Öğrenci Bilgi Sistemi (OBS): Kurumsal dijital platformlar, ekran okuyucu yazılımlarla (JAWS, NVDA vb.) uyumlu olacak şekilde W3C standartlarına göre güncellenmiştir.

Uzaktan Eğitim (ATAUZEM): Dijital ders içeriklerine altyazı desteği eklenmesi ve materyallerin ekran büyütücölere uygun formatta sunulması yönünde teknik entegrasyonlar devam etmektedir.

Cevap – 12:

Saptanan Temel Sorunlar: Erzurum'un yoğun kış iklimi nedeniyle, kar ve buzlanma dönemlerinde kampüs içi yatay hareketlilikte (kaldırımlar, rampalar) yaşanan fiziki zorluklar en büyük engeli oluşturmaktadır. Ayrıca, kış sporlarında kullanılan özel ekipmanların (uyarlanmış kayak takımları vb.) maliyeti ve parakış sporlarında uzmanlaşmış antrenör eksikliği temel sorunlar arasındadır. **Özellikle özel gereksinimli bireyler için yüzme ve diğer birçok spor dallarında antrenör eksikliği mevcuttur.**

Gelecek Stratejileri: 2026 yılı ve sonrası vizyonu kapsamında, kış şartlarında güvenli erişilebilirlik sağlayan ısıtılmal kaldırım/rampa ağılarının genişletilmesi ve parakış sporları eğitim modüllerinin Kış Sporları Enstitüsü müfredatına dahil edilmesi planlanmaktadır.

SEHİR VE BÖLGE PLANLAMA BÖLÜMÜ

Bölümümüz öğretim üyelerinden Dr. Öğr. Üyesi Defne Dursun, Atatürk Üniversitesi Engelli Öğrenci Birimi bünyesinde oluşturulan Mekânda Erişilebilirlik Komisyonu üyesi olarak görev yapmaktadır. Komisyon, üniversite yerleşkelerinde erişilebilirliğin geliştirilmesine yönelik çalışmalar yürütmektedir. Komisyon çalışmaları kapsamında Mimarlık ve Tasarım Fakültesi binasında erişilebilirliğin geliştirilmesine yönelik fiziksel düzenlemelerin planlanması ve koordinasyonuna katkı sunulmuş, bu çalışmalar neticesinde fakülte binasının YÖK Engelsiz Üniversite Ödülleri kapsamında Turuncu Bayrak (Mekânda Erişilebilirlik) ödülünü almasına katkı sağlanmıştır.

İlave olarak engelli bireylerin erişilebilirliği konusunda Dr. Öğr. Üyesi Abdullah Kırmızıbiber tarafından aşağıdaki akademik çalışmalar yürütülmüştür:

- Doktora Tezi (2024): *Tekerlekli sandalye navigasyonu sırasında karşılaşılan beklenmedik engellerin ortadan kaldırılmasına yönelik işbirlikçi sistem tasarımı.*
- SCI Makale (2024): Kırmızıbiber, A. & Gökgöz, T., *A Collaborative System Design for Avoiding and Removing the Unexpected Obstacles Encountered during Wheelchair Navigation*, Applied Sciences, 14(13), 5396.
- Bildiri (2023): *Fiziksel Engellilerin Ulaşım Sorunları İçin Harita Temelli Çözümlerin Araştırılması: Yürüme Engellilerle Anket Çalışması.*

Ayrıca bölümümüzde yürütülen planlama ve tasarım stüdyolarında erişilebilirlik, engelsiz tasarım ve evrensel tasarım ilkeleri planlama kararlarının temel bileşenleri arasında değerlendirilmekte; proje çalışmalarında kamusal mekânların tüm kullanıcı grupları açısından erişilebilir olması gözetilmektedir.

Doktora Tezi

Tekerlekli sandalye navigasyonu sırasında karşılaşılan beklenmedik engellerin ortadan kaldırılmasına yönelik işbirlikçi sistem tasarımı (2024)

SCI Makale

Kırmızıbiber, A., & Gökgöz, T. (2024). A Collaborative System Design for Avoiding and Removing the Unexpected Obstacles Encountered during Wheelchair Navigation. *Applied Sciences*, 14(13), 5396. <https://doi.org/10.3390/app14135396>

Bildiri

Kırmızıbiber, A., & Gökgöz, T. (2023) Fiziksel Engellilerin Ulaşım Sorunları İçin Harita Temelli Çözümlerin Araştırılması: Yürüme Engellilerle Anket Çalışması

7/45363 Esas Sayılı Soru Önergesinin 5. Sorusunun Cevabına İlişkin Bilgiler

	Örgün	Açıköğretim Fakltesi
Atatürk Üniversitesi	329	14.879
Erzurum Teknik Üniversitesi	1	-
Toplam	330	14.879

7/45363 Esas Sayılı Soru Önergesinin 6. Sorusunun Cevabına İlişkin Bilgiler

Yükseköğretim Bilgi Sistemi (YÖKSİS)'nde engelli akademik ve idari personel sayılarına dair veri tutulmamaktadır.